

Előterjesztés

Tárgya: A Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió 2013. évi felülvizsgálata

Tisztelt Képviselő-testület!

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 92. § (3) bekezdése alapján „A legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít. Amennyiben a települések egyes szociális feladataikat társulás keretében látják el, e szolgáltatások tekintetében a szolgáltatástervezési koncepciót a társulás készíti el. A szolgáltatástervezési koncepció tartalmát az önkormányzat, illetve a társulás két évente felülvizsgálja és aktualizálja.”

A legutóbbi felülvizsgált koncepciót Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 139/2011. (V. 20.) K.t. számú határozatával fogadta el.

Az időszzerűvé vált felülvizsgálati eljárás folyamán a felhasználásra került mutatókban, jogszabályokban, az ellátást nyújtó szervezetekben és a szükségletekben, lehetőségekben bekövetkezett változásokat kellett áttekinteni. Az előterjesztéshez mellékelt, felülvizsgált koncepció az áttekintés eredményének tükrében szükségessé vált módosításokat tartalmazza.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet a felülvizsgált Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió megtárgyalására és a határozati javaslat elfogadására.

Határozati javaslat

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete elfogadja az előterjesztés mellékletét képező Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiót.

Felelős: Dr. Dancsó József polgármester,
Kovács György irodavezető és
Vaszkán Erzsébet igazgató a koncepcióban foglalt feladatok
feladatkörükben történő végrehajtásáért, valamint a koncepció
felülvizsgálatáért

Határidő: folyamatos, a koncepció felülvizsgálatára 2015. november hónap

Orosháza, 2013. október 18.

Dr. Dancsó József
polgármester

**Orosháza Város Önkormányzatának
Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója
2013.**

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés.....	6
I. A helyi szociálpolitika elvi alapjai.....	8
1. A helyi szociálpolitikát meghatározó elemek.....	8
2. A jövőkép.....	10
3. Célkitűzések.....	10
II. Települési környezetünk. Orosháza város demográfiai, társadalmi, gazdasági jellemzői.....	11
1. Demográfiai mutatók.....	11
1.1. A lakosságszám alakulása.....	11
1.2. Természetes szaporodás.....	12
1.3. Belföldi vándorlások.....	12
1.4. Összegzés	13
2. Etnikai összetétel. Felzárkózást segítő közszolgáltatások.....	13
3. Társadalmi, gazdasági mutatók.....	14
3.1. Lakáshelyzet.....	14
3.2. Foglalkoztatás, munkanélküliség.....	15
3.3. Nyugdíjasok, rehabilitációs ellátásból élők.....	17
3.4. Egészségügy.....	19
3.5. Szociális ellátások.....	20
III. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások.....	22
I. Pénzbeli szociális ellátások.....	23
1.1. Aktív korúak ellátása.....	23
II. Pénzben és természetben is nyújtható szociális ellátások.....	26
II/1. Lakásfenntartási támogatás.....	26
II/2. Átmeneti segély (valamint személyszállítási díj támogatás).....	27

II/3. Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	28
II/4. Temetési segély.....	28
III. Természetben nyújtott szociális ellátások.....	29
III/1. Köztemetés.....	29
III/2. Adósságkezelési szolgáltatás.....	29
IV. Szociális igazgatási tevékenység, fenntartói feladatok.....	30
V. Szociális szolgáltatások.....	31
1. Az ellátási kötelezettség teljesítése.....	31
2. Az Egységes Szociális Központ Alapító Okirata.....	33
3. Az egyes szociális alapellátások.....	39
3.1. Étkeztetés.....	39
3.2. Házi segítségnyújtás.....	40
3.3. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.....	40
3.4. Családsegítés.....	41
3.5. Tanyagondnoki szolgálat.....	41
3.6. Idősek nappali ellátása.....	42
3.7. Fogyatékosok nappali ellátása.....	43
3.8. Szociális foglalkoztatás.....	43
3.9. Nappali melegedő.....	44
4. Átmeneti ellátások.....	44
4.1. Éjjeli menedékhely.....	44
4.2. Hajléktalanok átmeneti szállása.....	45
4.3. Idősek átmeneti ellátása.....	45
5. Tartós bentlakást nyújtó ellátás.....	46
5.1. Ezüst Fenyő Idősek Otthona.....	46
5.2. Platán Idősek Otthona.....	46
5.3. Szolgáltató Egység.....	47
6. A gyermekjóléti ellátások	47
6.1. Kisharang Bölcsőde.....	47
6.2. Gyermekjóléti szolgáltatás.....	48
6.3. Családok átmeneti otthona.....	49

6.4. Családi napközik.....	50
VI. Az Önkormányzat és az Egységes Szociális Központ szintjén jelentkező szabályozási és ellátás-fejlesztési feladatok, elképzelések.....	50
1. Az Önkormányzat jogszabályalkotó tevékenységét érintő feladatok.....	50
2. Az Önkormányzat intézményfenntartó tevékenységét érintő, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti intézmények szintjén jelentkező feladatok.....	52
2.1. Az Egységes Szociális Központ dologi feltételeinek minősége, működőképességének megőrzése érdekében szükséges feladatok.....	52
3. Az ellátási kötelezettség teljesítéséhez hiányzó feladatok	53
4. Ellátási kötelezettséggel nem érintett tartós bentlakást nyújtó szakosított intézmények körének bővítése.....	54
Fogyatékosok lakóotthona.....	54
VII. Befejezés, egyéb információk.....	55

Bevezetés

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.) 92. § (3) bekezdése alapján „A legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít. Amennyiben a települések egyes szociális feladataikat társulás keretében látják el, e szolgáltatások tekintetében a szolgáltatástervezési koncepciót a társulás készíti el. A szolgáltatástervezési koncepció tartalmát az önkormányzat, illetve a társulás két évente felülvizsgálja és aktualizálja.”

A szociális szolgáltatástervezési koncepció olyan dokumentum, amely alapot képez az önkormányzat szociális szolgáltatási stratégiájához, az operatív tervezéshez és az abból származtatott fejlesztési projektekhez.

A koncepció figyelembe veszi az önkormányzat

- közvetlen ellátási kötelezettségéből adódó,
- szabályozási hatásköréből adódó,
- intézményének szintjén jelentkező feladatokat.

A különböző szintekhez kapcsolódó feladatok többségében a jogszabályokból eredő **kötelező feladatok**, és kisebb mértékben a lehetőségekből és szükségletekből adódó **önként vállalt feladatok**.

Ahhoz, hogy az igényekhez legjobban igazodó szolgáltatási struktúrát alakíthasson ki, illetve tartson fenn az önkormányzat, **szükség van az Orosházán végbemenő demográfiai, gazdasági, társadalmi folyamatok, tendenciák áttekintésére, valamint az általuk indukált igények és szükségletek megismerésére.**

A legutóbbi felülvizsgált koncepciót a Képviselő-testület a 139/2011. (V. 20.) K.t. számú határozatával fogadta el. Az újabb felülvizsgálat időszerűvé vált.

A koncepcióban olyan reális célok kerülnek meghatározásra, amelyek személyi és tárgyi feltételei biztosíthatóak, amennyiben a finanszírozási feltételek lényegesen nem változnak.

Fejlesztési eredmények eléréséhez hazai és uniós pályázati lehetőség megnyílására és kihasználására lenne szükség.

A koncepció a gyermekek ellátásával is foglalkozik annak ellenére, hogy azokat nem a Szt., hanem a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyt.) és a kapcsolódó jogszabályok határozzák meg. Ide tartozását azonban indokolja az, hogy ugyanazok a szervezetek látják el részben a gyermekeket és részben a felnőtteket is:

- az Orosházi Polgármesteri Hivatalban működő Igazgatási Iroda Népjóléti, Szociális Csoportja egyes Szt. szerinti pénzbeli és természetbeni ellátásokat nyújt,
- Orosháza Város Önkormányzat Egységes Szociális Központ (továbbiakban ESZK) személyes gondoskodást nyújt,

- Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálatára személyes gondoskodást nyújt,
- a Békés Megyei Kormányhivatal Orosházi Járási Hivatala egyes Szt. szerinti pénzügyi és természetbeni ellátásokat nyújt.

A koncepció említést tesz – a teljesség igénye nélkül – a városunkban működő egyéb fenntartású – **nem állami, egyházi – szolgáltatókról is**. Ezekkel a szervezetekkel a kapcsolattartás folyamatos, illetve szükség szerinti. Karitatív tevékenységük elismerésre méltó és elengedhetetlen kiegészítője az állami és önkormányzati szociálpolitikai eszközöknek.

A felülvizsgálat során **figyelembe vételre került** a Szt. 92. § (5) bekezdésében foglalt rendelkezés: „A települési önkormányzat által készített koncepciónak illeszkednie kell a társulás és a megyei, fővárosi önkormányzat által készített koncepcióhoz.”

Orosháza, 2013. október 15.

I.

A helyi szociálpolitika elvi alapjai**1. A helyi szociálpolitikát meghatározó elemek:*****1.1. Magyarország Alaptörvényének deklarációja a szociális biztonságról:***

XIX. cikk (1) bekezdés: "Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, özvegység, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.

(2) Magyarország a szociális biztonságot az (1) bekezdés szerinti és más rászorulóknak esetében a szociális intézmények és intézkedések rendszerével valósítja meg."

XXII. cikk (1) bekezdés: „Magyarország törekszik arra, hogy az emberhez méltó lakhatás feltételeit és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést mindenki számára biztosítsa.

(2) Az emberhez méltó lakhatás feltételeinek a megteremtését az állam és a helyi önkormányzatok azzal is segítik, hogy törekszenek valamennyi hajlék nélkül élő személy számára szállást biztosítani."

1.2. Az ágazati törvényekből eredő alapelvek és értékek:***1.2.1. A döntéshozók, a működtetők és az igénybe vevők körében követendő alapelvek:***

- Az emberhez méltó élethez való jog és annak elidegeníthetlensége, a szociális minimum biztosítása mindenki számára.
- A szociális jogok érvényesítésének lehetősége biztosított legyen.
- Humánus bánásmód: középpontban az ember, az egyén és családja.
- Egyenlő bánásmód elve: elutasítandó mindenféle hátrányos megkülönböztetés, előítélet.
- A szociális intézmények támogató szerepének hangsúlyozása, és e szerepkör elfogadása: az intézmény szolgáltató, szolgáltatása a segítségnyújtás; szerepköréből adódóan ad a rászorultaknak a szükségleteik szerint, néha átmenetileg többet is – a fenntartó áldozatvállalásánál fogva -, mint amennyit a finanszírozás útján bevételez.
- Szolidaritás: az egyén, a családok védelmének, a helyi társadalom zavartalan együttélésének záloga.
- Nyitott szociálpolitika: az Önkormányzat csak az egyik szereplő a segítségnyújtásban, helyet kérnek és kapjanak is a nonprofit szervezetek, az egyházak és a piaci szereplők egyaránt.

1.2.2. Értékek a helyi szociálpolitikában és a szociális szolgáltatások nyújtása során:

Szociális biztonság: rászoruló ne maradjon ellátás nélkül.

- Relatív biztonság: bármely társadalmi vagy egészségi kockázat bekövetkeztével az egyén vagy család életszínvonal csökkenése még a túlzó mérték előtt megállítható legyen.
- A nyújtott ellátások és szolgáltatások mértéke a megbomlott szociális egyensúly korrekciójáig terjedjen.
- Differenciáltság: különböző problémákhoz igazodóan hozzárendelhető, adott esetre adekvát választ adó különböző szociális ellátási formák működtetése.
- Egyénre szóló ellátások: a differenciált ellátórendszerből az egyén szükségleteihez, körülményeihez és akaratához igazodó ellátási forma kiválasztása és alkalmazása.
- Az ellátások kliens közeli biztosítása: mindenkit saját otthonában kell ellátni, amíg lehet.
- Társadalmi integráció erősítése: adott ellátó szervezet keretein belül korra, nemre, nemzetiségre, etnikai hovatartozásra, vallásra tekintet nélkül, csupán a rászorultság és szükséglet elve alapján összegyűjtött célcsoport integrált ellátása a szolidaritás, a kölcsönös elfogadás és az egyenlő bánásmód alapján.
- Szektor semlegesség: a szociális védőháló együttes működtetése a fenntartók vagy az ellátást igénylők hovatartozásának latolgatása nélkül, tiszteletben tartva a választás szabadságát.
- Innovativitás: helyi megoldások kidolgozása és alkalmazása a szükséglet kielégítésben.
- Minőség a szolgáltatásban: egységes minőség nyújtása minden intézményben és mindenki számára, törekedve a színvonal folyamatos növelésére.
- Hatékonyság, hatásosság: a biztosított ellátási forma a kliens számára optimális eredményt hozzon, és legyen gazdaságos a szolgáltatónak.

1.3. Az önkormányzatok hatókörébe tartozó célok és feladatok a mindenkori kormányzat nemzeti stratégiája alapján a szociális védelem területén, a társadalmi összetartozás jegyében:

- Törekvés a Szt. által előírt ellátási kötelezettség teljesítésére a gazdaságosság követelményét szolgáló optimális szervezési megoldással: intézményfenntartás, társulás, ellátási szerződés.
- Intézményen belül egyes feladatok megoldása „kiszervezéssel” külső szolgáltatók felé (más intézmények, profitorientált szervezetek, társadalmi aktivisták és önkéntesek bevonása)
- Helyi források nyújtotta lehetőségek kiaknázása, helyi igények kielégítésére.

- A település kistérségben elfoglalt helye alapján „kijelölt” szerepkörnek való megfelelés a települési érdek reális mérlegelése útján alkalmazott kompromisszumokkal.

1.4. A helyi sajátosságok által generált valós szükségletek feltárása és figyelembe vétele a helyi szociálpolitika fejlesztési céljainak kitűzésében és megvalósításában.

2. A jövőkép

- **Az egyén számára:**

Korra, nemre, fogyatékokosságra, egészségre, nemzetiségre, etnikai és vallási hovatartozásra tekintet nélkül – az esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének alkalmazásával – minden orosházi lakos számára biztosítjuk a minőségi élet feltételeit a közösség értékrendje alapján elismerhető sajátos igénye szerint.

- **A közösség számára:**

A társadalmi integráció és kohézió erősödésével békés, nyugodt város minden itt lakó számára. Az „élhető város” víziója kedvező változást hoz a demográfiai mutatókban. A letelepedő és családalapító fiatalok nem csak a saját jövőjüket, hanem a város jövőjét is építik. Az időskorúak számára működtetett differenciált ellátórendszer kinek-kinek igénye és szükséglete szerint dolgoz, alkotó életszakasza méltó lezárásaként derűs, gondtalan, nyugodt életet nyújt. A közösség ily módon megnyilvánuló gondoskodása, embersége az előrelátó fiatalok részére is megnyugtatóan hordozza a biztonságos öregkor ígérését.

3. Célkitűzések

A jövőkép valóra válása érdekében az alábbi célkitűzéseket kívánatos elérni:

- A szegénység és a társadalmi kirekesztődés csökkentése.
- A társadalmi kohézió erősítése a gondoskodást, törődést sugalló, az életminőséget javító körülmények megteremtésével.
- A rendszeres szociális ellátás során hatókörbe került nem foglalkoztatottak foglalkoztatásának és foglalkoztathatóságának javítása. Folyamatos és zökkenőmentes együttműködés a munkaügyi feladatokat ellátó szakigazgatási szervvel. A közfoglalkoztatás szervezésének támogatása.
- Szociális alap- és szakellátások fejlesztése, de legalább **az eddig elért eredményeink, megteremtett értékeink megőrzése**. A működési feltételek megőrzése és folyamatos rendelkezésre állásának biztosítása a működési engedélyek véglegességének megtartása érdekében.

II.

Települési környezetünk**Orosháza város demográfiai, társadalmi, gazdasági jellemzői**

Ebben a fejezetben – a teljesség igénye nélkül – azoknak a demográfiai, társadalmi, gazdasági folyamatoknak a mutatóit foglaljuk össze, amelyeket hatásuk alapján elengedhetetlenül figyelembe kell venni a szociális ellátások, szolgáltatások biztosítása, fejlesztése során.

Orosháza város a Dél-alföldi Régióban, Békés megyében, az Orosházi Kistérségben fekvő település. Igazgatási, adminisztratív, pénzügyi, gazdasági, szolgáltató, kereskedelmi, oktatási, egészségügyi, egyes gyermekjóléti és szociális ellátások, kulturális és egyházi funkciói tekintetében központi szerepkörű, a térségi városhierarchiában elfoglalt helye, lélekszáma és fejlődése figyelembevételével jellegformáló méretű iparral rendelkező középváros. Belterülete 2.318 ha, külterülete 17.904 ha.

1. Demográfiai mutatók**1.1. A lakosságszám alakulása:**

(A felhasználásra kerülő adatok forrása: TeIR, KSH-TSTAR)

Állandó népesség nemek és korcsoportok szerint Orosházán (dec.31.)

	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
állandó népesség száma	31034 fő	30 816 fő	30494 fő	30240 fő	29973 fő
nő	16207 fő	16071 fő	15939 fő	15821 fő	15708 fő
	52,2 %	52,2 %	52,3 %	52,3 %	52,4 %
férfi	14827 fő	14745 fő	14555 fő	14419 fő	14265 fő
	47,7 %	47,8 %	47,7 %	47,7 %	47,6 %
0-2 évesek	776 fő	733 fő	736 fő	728 fő	700 fő
	2,5 %	2,4 %	2,7 %	2,4 %	2,3 %
0-14 éves nők	1998 fő	1967 fő	1915 fő	1905 fő	1866 fő
	6,4 %	6,4 %	6,3 %	6,3 %	6,2 %
0-14 éves férfiak	2098 fő	2068 fő	2015 fő	1983 fő	1969 fő
	6,8 %	6,7 %	6,6 %	6,6 %	6,6 %
15-17 éves nők	523 fő	510 fő	513 fő	465 fő	442 fő
	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,5 %	1,5 %
15-17 éves férfiak	516 fő	519 fő	505 fő	487 fő	449 fő
	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,6 %	1,5 %
18-54 éves nők	8052 fő	7897 fő	7717 fő	7552 fő	7411 fő
	25,9 %	25,6 %	25,3 %	25,0 %	24,7 %
18-59 éves férfiak	9249 fő	9142 fő	7013 fő	8840 fő	8720 fő
	29,8 %	29,7 %	23,0 %	29,2 %	29,1 %

60-64 éves nők	1051 fő	1083 fő	1133 fő	1204 fő	1234 fő
	3,4 %	3,5 %	3,7 %	4,0 %	4,1 %
60-64 éves férfiak	930 fő	966 fő	970 fő	1037 fő	1059 fő
	3,0 %	3,1 %	3,2 %	3,4 %	3,5 %
65 év feletti nők	3270 fő	3324 fő	3360 fő	3347 fő	3379 fő
65 év feletti férfiak	10,5 %	10,8 %	11,0 %	11,1 %	11,3 %
	2034 fő	2050 fő	2059 fő	2072 fő	2068 fő
	6,6 %	6,7 %	6,8 %	6,9 %	6,9 %

(Forrás: TeIR, KSH-TSTAR)

Orosháza lakónépessége az elmúlt időszakban folyamatosan, egyenletesen (évente cca. 1%) fogyatkozó tendenciát mutat, számszerűsítve a 2007-2012. év közötti csökkenés 1.595 fő, amely az induló állapothoz képest 5,1%-os csökkenést jelent. 2013. január 1-jén az orosházi lakónépesség 29.777 fő.

Az állandó lakónépesség nemenkénti megoszlása 52-48%, amely szerint az országos átlaghoz hasonlóan nagyobb arányú a nők jelenléte.

A korcsoportonkénti megoszlás éves szinten azonos alakulást mutat, ennek megfelelően a legnagyobb a munkaképes korosztály aránya.

A település – szintén a korcsoportonkénti megoszlás arányszámait alapul véve – minimálisan, de előregedő tendenciát mutat. KSH adatok szerint a 2007. évi öregedési index 129,5%, míg 5 év múlva, 2011. évben 142,0%.

1.2. Természetes szaporodás

Év	élve születések száma (fő)	halálozások száma (fő)	természetes szaporodás (fő)
2007	249	426	-177
2008	242	419	-117
2009	223	446	-223
2010	215	455	-240
2011	222	454	-232

(Forrás: TeIR, KSH-TSTAR)

Az előregedést támasztja alá az évente az élve születések és halálozások számából megállapított negatív természetes szaporodási mutató.

1.3. Belföldi vándorlások

Év	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2007	475	577	-102
2008	440	524	-84
2009	378	491	-113
2010	388	437	-49
2011	392	444	-52

(Forrás: TeIR, KSH-TSTAR)

Vándorlás tekintetében szintén a települési lakosságszám csökkenésének igazolása látható, mivel a vizsgált időszak minden évében kisebb arányú az állandó jellegű odavándorlás, mint az elvándorlás mértéke.

1.4. Összegzés

A demográfiai mutatók alapján változatlan az a negatív tendencia, hogy a népesség csökkenése és elöregedése figyelhető meg Orosházán. Az elöregedés, a fiatal lakosság létszámának fogyatkozása kedvezőtlen hatással van a foglalkoztatási struktúrára, növeli az egészségügyi és szociális célú kiadásokat.

2. Etnikai összetétel. Felzárkózást segítő közszolgáltatások

A város lakosságának etnikai összetétele színes képet mutat, ezért a Konceptió eredeti változata e szempont szerinti tagolást is tartalmazott annak ellenére, hogy a származás, mint ismerv a szociális helyzet vizsgálata és a problémamegoldás során nem differenciáló vagy befolyásoló tényező. A felülvizsgálat eredményeként a helyzetelemzésre e szempont szerint a továbbiakban nem fog sor kerülni, melynek okát az alábbi alapvetés elfogadása és alkalmazása is egyértelműen alátámasztja.

Magyarország Alaptörvénye XV. cikk:

„(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

(3) A nők és a férfiak egyenjogúak.

(4) Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

Orosházán települési szinten a Képviselő-testület által a 178/2013. (VI. 28.) K.t. számú határozattal elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program tartalmaz részletes elemzéseket és intézkedéseket e témakörben.

3. Társadalmi- gazdasági mutatók

3.1. Lakáshelyzet

db	összes lakásállomány		bérlakás állomány		szociális lakásállomány		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	14030	Nincs adat	44	0	316	0	Nincs adat	Nincs adat
2009	14073	Nincs adat	44	0	316	0	Nincs adat	Nincs adat
2010	14111	Nincs adat	42	0	304	0	Nincs adat	Nincs adat
2011	14116	Nincs adat	46	0	300	0	Nincs adat	Nincs adat
2012	14121	Nincs adat	46	0	300	0	Nincs adat	Nincs adat

(Forrás: önkormányzati adatok)

A lakások száma csak lassan növekszik a vizsgált időszakban több gazdasági tényező együttes hatásaként. A szociális helyzet alapján bérbe adott lakások száma csökkenő tendenciát mutat. Mindebből arra lehet következtetni, hogy a felnőtté váló generáció számára nehezedik a külön lakásban önálló életkezdés lehetősége és növekedni fog a többgenerációs háztartások száma.

A lakásállomány kb. 60:40 % arányban egyedi beépítésű lakás és tömb-lakás. Ez utóbbiak közművesítettségük alapján az egészséges lakhatási körülményeket kielégítik. Az egyedi beépítésű lakások komfortfokozata sokféle, amelyről inkább környeztanulmányok alapján szerzett tapasztalat tanúskodik, semmint számszerű adatok.

A közművesített lakásokban a szolgáltatások egyszerű és kényelmes igénybevétele az emelkedő rezsiköltségek miatt egyben adósságcsapdát is rejt a szegény vagy elszegényedő háztartások számára. Az eladósodott családok részére szervezett és működtetett adósságkezelési szolgáltatás – részletezése másik fejezetben történik – csak abban az esetben alkalmazható az együttműködési készség megléte ellenére is, ha az adósság legalább 25%-át az adósok önrészként ki tudják fizetni. Tartalékok hiányában erre egyre kevesebben képesek, és ez megmutatkozik az adósságkezelési szolgáltatást igénybe vevők számának csökkenésében.

A külterület lakónépessége kb. 5 % az állandó lakosokhoz viszonyítva. Többségüknek a felmenői is ott éltek, ők eleve oda születtek. Az újonnan odaköltöző családok egy részénél a lakóhely-váltás oka a hátrányos szociális helyzet, amelyet az olcsóbb tanyai életvitellel, mezőgazdasági termeléssel próbálnak ellensúlyozni. Mellettük természetesen kisebb számban jelen vannak a hobby tanyások is, ők nem szociálisan rászorultak.

3.2. Foglalkoztatás, munkanélküliség

Orosháza gazdasági életét az ipar határozza meg. Emellett jelentékeny a mezőgazdasága és az élelmiszeripara. Feltörő, dinamikusan fejlődő ágazat az idegenforgalom.

Orosháza, mint kistérségi és járási központ, szerepköréből eredően munkához juttat más településen élőket, de az orosházi munkavállalók is eljárnak más településre dolgozni.

A gazdasági versenyszféra mellett a költségvetési szféra is számottevő foglalkoztató a városban. A legnagyobb foglalkoztató ágazat az oktatás, az egészségügy és a szociális ellátás.

A munkanélküliség átmeneti megoldását, a munkaerőpiacról való teljes leszakadás megakadályozását szolgálja a közfoglalkoztatás. A közmunkaprogramok az Orosházi Járási Hivatal munkaügyi szakigazgatási szervének és az önkormányzatnak és intézményeinek együttes szervezésében valósulnak meg.

A jelenleg rendelkezésre álló statisztikai adatok alapján bemutatható, hogy az aktív korú lakónépesség mind a nők, mind a férfiak tekintetében csökkenő tendenciát mutat, amellyel pedig – sajnálatos módon – ellentétes irányú mozgás tapasztalható a nyilvántartott munkanélküliek tekintetében.

2007. évben az aktív korú lakosság száma összesen 21.634 fő volt, amelyből 10.939 fő nő és 10.695 férfi. 2011. évben az aktív korú lakosság már csak 20.691 fő volt, amelyből 10.463 fő nő és 10.228 férfi.

A nyilvántartott álláskeresők száma 2007. évben 1.362 fő (6,3%) volt (787 fő nő – 7,2%, 575 fő férfi – 5,4%), míg 2011. évben 1.458 fő (7,0%) volt (789 fő nő – 7,5%, 669 fő férfi – 6,5%).

A következő két táblázat TelR, KSH Tstar adatokat tartalmaz.

Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
				fő	%	fő	%	fő	%
2007	10939	10695	21634	787	7,2	575	5,4	1362	6,3
2008	10780	10627	21407	780	7,2	632	5,9	1412	6,6
2009	10664	10481	21145	928	8,7	948	9,0	1876	8,9
2010	10569	10364	20933	992	9,3	965	9,3	1957	9,3
2011	10463	10228	20691	789	7,5	669	6,5	1458	7,0

Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2007	2008	2009	2010	2011
nyilvántartott álláskeresők	fő	1362	1412	1876	1957	1458
száma összesen						
20 éves és fiatalabb	fő	68	63	83	69	40
	%	5,0	4,5	4,4	3,5	2,7
21-25 év	fő	185	174	264	272	216
	%	13,6	12,3	14,1	13,9	14,8
26-30 év	fő	201	211	231	230	177
	%	14,8	14,9	12,3	11,2	12,1
31-35 év	fő	197	207	276	259	195
	%	14,5	14,7	14,7	13,2	13,4
36-40 év	fő	173	179	232	255	192
	%	12,7	12,7	12,4	13,0	13,2
41-45 év	fő	140	172	196	235	190
	%	10,3	12,2	10,4	12,0	13,0
46-50 év	fő	156	150	229	209	143
	%	11,5	10,6	12,2	10,7	9,8
51-55 év	fő	165	169	238	270	179
	%	12,1	12,0	12,7	13,8	12,3
56-60 év	fő	74	84	122	150	122
	%	5,4	5,9	6,5	7,7	8,4
61 év felett	fő	3	3	5	8	4
	%	0,2	0,2	0,4	0,4	0,2

A vizsgált 5 éves időszakban jellemzően megugrott a munkanélküliek száma, de a közfoglalkoztatás – amely nem tekinthető végleges megoldásnak – csökkentette a nyilvántartott munkanélküliek számát. Ennek ellenére a kezdeti időszakhoz képest romlott a munkanélküliségi ráta aránya. Igaz, a nyilvántartott álláskeresők száma nem emelkedett drasztikus mértékben, de ha figyelembe vesszük a lakosság, így az aktív korú népesség számának csökkenését, a munkanélküliség aránya növekvő.

Az álláskeresők egy része nem, vagy csak átmenetileg jelenik meg a szociális ellátórendszer aktív korú nem foglalkoztatottak rendszeres segélyezettjei körében. Saját maguk, vagy közvetítés révén, vagy átképzés után munkát találnak.

A rendszeres szociális segélyezettek körébe többnyire az alacsony iskolai végzettségűek, vagy a helyi munkaerőpiacon nem keresett szakmát gyakorlók, vagy az idősebb munkavállalók kerülnek. A rendszeres szociális segélyezettek részletes adatai a III. fejezetben találhatók.

Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen Fő	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint	
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség	8 általános végzettség
		fő	fő
2007	1362	34	316
2008	1412	32	323
2009	1876	20	430
2010	1957	36	471
2011	1458	28	345
2012	1496	36	350

(Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, KSH TStar)

A tankötelezettségi életkor csökkentésével várható, hogy megnövekszik az alacsony iskolai végzettségű fiatalok részvétele az álláskeresők körében.

3.3. Nyugdíjasok, rehabilitációs ellátásból élők

3.3.1. Nyugdíjasok

A lakónépesség előregedésének természetes velejárója, hogy az aktív évek után jelentős számban élnek nyugdíjból vagy nyugdíjszerű ellátásból.

Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2007	4406	6338	10744
2008	4342	6254	10596
2009	4262	6133	10395
2010	4197	5970	10167
2011	4112	5988	10100

(Forrás: TelR, KSH Tstar)

Mára a nyugdíjasok foglalkoztathatóságát a jogszabályi keretek jelentősen lecsökkentették, ennek megfelelően tovább csökkent a nyugdíjasok munkahelyi aktivitása.

Foglalkoztatási aktivitásnak tekinthető a családon belüli munkamegosztásból vállalt rész és a közösségi önkéntes munka is.

A fentebb megfogalmazottakból következik, hogy az idős korosztálynál nem számottevő bevételi forrás a bérjövdelem. A jövedelmek elsődleges forrásai a biztosítási alapú nyugdíj és nyugdíjszerű ellátások. Másoknál a társadalmi szolidaritás alapozza meg a megélhetést biztosító egyes járadékokat, valamint a segélyek különböző formáit.

3.3.2. Rokkantsági vagy rehabilitációs ellátásban részesülők

Megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

Év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	749	43
2009	697	44
2010	655	41
2011	Nincs adat	47
2012	Nincs adat	44

(Forrás: TeIR, KSH -Tstar, önkormányzati adatok)

A megváltozott munkaképesség okából elég jelentős számú személy részesül az átlagjövedelemtől messze elmaradó ellátásban ahhoz, hogy külön figyelmet érdemeljen, mint szociálisan rászorult célcsoport. Sokan közülük a munkanélküliség küszöbén vették igénybe a végső soron egészségkárosodást kimutató vizsgálatokat és a munkanélküliség, jövedelem nélküliség helyett választották ezt a megoldást. Ők nemcsak jogszabályi rendelkezések, hanem egyéni ambíciójuk alapján is visszatérnének a munka világába, amennyiben egészségi állapotuknak és életkoruknak megfelelő rehabilitációs munkakörben el tudnának helyezkedni.

Életkorukból eredően a rehabilitációs ellátásban részesülőknek gyakran eltartottakról is kell gondoskodniuk, ezért megsegítésükre a szociális és a gyermekellátást komplexen kell alkalmazni. A valódi megoldást a rehabilitációs munkahelyek bővülése, újbóli munkába állításuk jelentené a munkaerő piacon.

Szociális foglalkoztatás szervezhető azon kevesek számára, akik szociális intézményi jogviszonyban állnak. Az Egységes Szociális Központban a Vadvirág Esély Klubban az ellátott fogyatékkal élők részesülhetnek szociális foglalkoztatásnak minősülő munka-rehabilitációban.

3.3.3. Időskorúak járadéka

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. Korábban a települési önkormányzat, 2007. január 1-jétől a jegyző, 2013. január 1-jétől a járási hivatal időskorúak járadékában részesíti azt

a) a 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-át,

b) az egyedülálló, 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 95%-át,

c) az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át.

Időskorúak járadékában részesülők száma

Év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	32
2009	26
2010	25
2011	28
2012	28

(Forrás: TelR, KSH -Tstar, önkormányzati adatok)

3.4. Egészségügy

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról
- a fogorvosi alapellátásról
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról
- a védőnői ellátásról
- az iskola-egészségügyi ellátásról

Az önkormányzat szerződés útján gondoskodik az egészségügyi alapellátásról. A központi orvosi ügyelet Orosháza székhellyel kistérségi szintű.

Az önkormányzat területi besorolású városi kórházat tartott fenn 2012. május 1-ig, a járó- és fekvőbeteg szakellátás államosításáig.

Háziorvosi alapellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett (vegyes) háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	Házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	2	10	5
2009	2	10	5
2010	2	10	5
2011	2	10	5
2012	2	10	5

(Forrás: önkormányzati adatok)

A felnőtt háziiorvosi körzetek közül egy körzet tartósan betöltetlen, az önkormányzat helyettesítési szerződést kötött a feladat ellátására. Három körzetben a működtetési joggal rendelkező háziorvos kötött szerződést tartós helyettesítésre a betegellátás érdekében.

Az alapellátást végző fogorvosok száma változatlanul 7 fő.

A Védőnői Szolgálatot ellátási szerződés alapján a Városi Kórház biztosítja.

A városban működő valamennyi óvodában és közoktatási intézményben van ifjúsági, iskolaorvosi ellátás.

Az egészségügyi alapellátás a jelenlegi konstrukcióban működőképes, a mutatkozó igényeket panaszmentesen képes kielégíteni.

3.5. Szociális ellátások

„A szociális ellátás feltételeinek biztosítása – az egyének önmagukért és családjukért, valamint a helyi közösségeknek a tagjaikért viselt felelősségén túl – az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak feladata.” (1993. évi III. tv. 2. §)

3.5.1 Jogszabályalkotás

Orosháza Város Önkormányzata törvényi felhatalmazás alapján a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) végrehajtására rendeletet alkotott

- a pénzbeli és természetbeni ellátásokról,
- a rendszeres szociális segélyre jogosult, egészségkárosodottnak nem minősülő személyek együttműködési kötelezettségéről,
- az adósságkezelési szolgáltatásról,
- a szociális szolgáltatásokról,
- a gyermekek ellátásáról,
- egyes szociális ellátások feltételeként a lakókörnyezet rendezettségének biztosításáról. A rendeletek felülvizsgálata és aktualizálása folyamatos.

3.5.2. Végrehajtási feladatok

Az önkormányzat hivatalában folyó hatósági munka eredményeként a tartós vagy átmeneti anyagi problémákkal küzdő embereken segítenek a szociális segélyezés különböző formáival: a rendszeres vagy átmeneti, a pénzbeli, vagy természetbeni juttatásokkal.

Az önkormányzat fenntartásában működő OVÖ Egységes Szociális Központ személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokat végez és ellátást nyújt az arra rászorulóknak. A lakosság szociális ellátását szolgálják még egyházi, nem állami fenntartók, és természetes személyek is.

Szociális és gyermekjóléti ellátások intézményfenntartók szerint (2012.12.31.)

Ellátás megnevezése	Fenntartók szerinti bontásban					Kistérségi
	Önkormányzat	Egyház	Civil szervezet	Szociális vállalkozás	Orosházi Társulás	
Alapellátások:						
Gyermekjóléti Központ	-	-	-	-	1	
Bölcsőde (fh.)	60	-	-	-	-	
Családi napközi	-	-	-	3 vállalkozás, 35 fh.	-	
Családok átmeneti otthona (fh.)	-	38 fő, v.9 cs.	-	-	-	
Családsegítő szolgálat	-	-	-	-	1	
Étkeztetésben részesülők (fő)	240	72	-	-	-	
Házi segítségnyújtás (fő)	74	62	-	-	-	
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás (db)	-	-	-	-	305, ebből Orosházán 52	
Alacsony küszöbű ellátás szenvedélybetegek részére	-	-	1	-	-	
Közösségi ellátás	-	-	1	-	-	
Szociális foglalkoztatás	26	-	-	-	-	
Nappali ellátások:						
Idősek klubjai (fh.)	115	30	-	-	-	
Fogyatékos személyek (fh.)	35	-	-	-	-	
Hajléktalanok nappali melegedője (fh.)	36	-	-	-	-	
Tanyagondnoki szolgálat	2	-	-	-	-	
Tartós ápolást gondozást nyújtó intézmények						
Idősek otthona (normál) (fh.)	150+74 magasabb igény-szintű	-	-	-	-	
Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények						

Időskorúak gondozóháza (fh.)	17	-	-	-	-
Éjjeli menedékhely(fh.)	26	-	-	-	-
Hajléktalan személyek átmeneti szállása (fh.)	14	-	-	-	-

(Forrás: Önkormányzat adatbázisa)

A Kisharang Bölcsőde 2013. évben 76 férőhelyesre bővült.

III.

Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások

Orosháza lakosai számára szociális rászorultság esetén a Szt. és az önkormányzat rendelete alapján az alábbi ellátások nyújthatók pénzben és/vagy természetben 2013. január 1-től:

Az ellátás formája	Döntéshozó	
	Polgármester önkormányzati hatáskörben	Jegyző saját hatáskörben
Pénzbeli ellátások		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás Rendszeres szociális segély
Természetbeni ellátások	Adósságkezelési szolgáltatás Köztemetés Szemétszállítási díjtámogatás	Közügygyellátás (méltányossági)
Pénzben és természetben is nyújtható ellátások	Lakásfenntartási támogatás (normatív és adósságcsökkentési támogatáshoz kapcsolódóan nyújtott) Átmeneti segély Temetési segély	

A felsorolt ellátások közül a szemétszállítási díjtámogatást, az adósságkezelési szolgáltatást a helyi igények figyelembevételével az önkormányzat saját forrásai terhére, saját elhatározása alapján nyújtja. Azok a 70 éven felüli, jövedelmük alapján rászorult személyek részesülnek szemétszállítási díjtámogatásban, akik nem jogosultak la-

kásfenntartási támogatásra. Adósságkezelési szolgáltatásban a lakásrezsiben tartozást felhalmozó személyek részesülhetnek meghatározott feltételek esetén.

Az előző felülvizsgálat alkalmával még a koncepcióban szereplő időskorúak járadéka, az ápolási díj (alanyi, fokozott ápolási igény esetén), az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság megállapítása, a közgyógyellátás (alanyi, normatív) 2013. január 1-től a Járási Hivatalhoz kerültek jegyzői hatáskörből. További változást jelent, hogy 2012. december 31-ig volt lehetőség a súlyosan mozgáskorlátozott személyek részére pénzbeli közlekedési kedvezményt nyújtani, azóta ez megszűnt. A gépkocsi szerzési/ átalakítási támogatásra való jogosultság megállapítása pedig átkerült a megyei szociális és gyámhivatalhoz.

A gyermekek ellátása terén természetbeni ellátásként kerül megállapításra a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás, az egyszeri juttatás (2012. október 1-től Erzsébet-utalvány formájában); pénzbeli vagy természetbeni ellátásként az óvodáztatási támogatás – mindez jegyzői hatáskörben. Önkormányzati hatáskörben (polgármesterre átruházva) rendkívüli gyermekvédelmi támogatás nyújtható pénzbeli vagy természetbeni formában.

A szociális segélyekre, támogatásokra való jogosultság megállapításához, a jogosultság megléte esetén a segély, támogatás összegének kiszámolásához az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege szolgál alapul az esetek többségében a Szt. alapján. Az öregségi nyugdíjminimum 2008.01.01-től változatlan: 28.500,-Ft.

A következőkben az egyes ellátásokra vonatkozó táblázatok adatai az önkormányzattól, a szociális ágazat programköltségvetéséből származnak.

I. Pénzbeli szociális ellátások

I/1.) Aktív korúak ellátása

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. Két formája van: a rendszeres szociális segély (RSZS) és 2011. szeptember 01-jétől a bérpótló juttatást (BPJ) felváltó foglalkoztatást helyettesítő támogatás (FHT).

Több egyéb feltétel teljesülése esetén RSZS-t kapnak:

- az egészségügyi okból rászoruló személyek,
- a 2009. január 01-jétől azok az aktív korú személyek, akik a közfoglalkoztatásból kimaradtak 55. életévük, 2012. január 01-jétől 57. életévük betöltése miatt vagy 14 év alatti gyermek nevelése miatt, ha a gyermek napközbeni ellátása intézményben nem megoldható,
- 2010. január 01-jétől az Szt. nyújtotta lehetőség alapján azok az aktív korú személyek, akik a közfoglalkoztatásból kimaradtak az Önkormányzat rendeletében foglalt mentesítési jogcím miatt.

Az RSZS összege családonként változik, függ a családok összetételétől és jövedelmétől. A támogatás 90 %-a igényelhető vissza a központi költségvetésből.

A FHT jogosultjai közfoglalkoztatásban részt venni képes, köteles és munkavállalás céljából együttműködő személyek. A FHT összege 2012. január 01-től az öregségi nyugdíjminimum mindenkor legkisebb összegének 80 %-a lett: 2012. évben 22.800 Ft/hó, melynek 20 %-át az Önkormányzat önerőként fizeti, 80 %-át pedig a központi költségvetésből visszaigényelheti. Ez az összeg, illetve arányszám 2013. évben is változatlan.

A táblázatban 2013. év tervszáma az aktív korúak ellátásához szükséges segélyösszeg önerejét tartalmazza (RSZS esetén 10 %-ot, FHT esetén 20 %-ot figyelembe véve).

Megnevezés	2008. tény	2009. tény	2010. tény	2011. tény	2012. tény	2013. terv
Rendszeres szociális segély, 2009. január 1-jétől Aktív korúak ellátásának összege (ezer Ft)	217.54 1	240.028 ebből önerő: 39.400	221.233 ebből önerő: 39.625	229.136ebből önerő: 38.704	223.592 ebből önerő: 28.987	240.000 ebből önerő 41.000
Aktívkorúak ellátásának összege (Ft/hó)	26.100	RSZS eü. ok: 29.500; RSZS 55 év felett : 25.000; RÁT: 28.500	RSZS eü. ok: 28.300 ; RSZS 55 év felett és mentes: 25.500 ; RÁT: 28.500	RSZS eü. ok: 28.300; RSZS 55 év felett és mentes: 25.500; BPJ: 28.500	RSZS eü. ok, 57 év feletti és Ör. alapján mentes: 24.500; FHT: 22.800	RSZS eü..ok, 57 év feletti és Ör. alapján mentes: 24.500; FHT: 22.800

Aktívkorú száma (fő)	ellátottak	694	RSZS	RSZS			RSZS össze- sen: 250
			eü. ok: 44; RSZS 55 év fe- lett: 65; RÁT: 583; Tovább- foly.: 67	eü. ok: 42; RSZS 55 év felett és men- tes: 139; RÁT: 626	RSZS: 242 ebből eü. ok: 47; 55 év feletti: 106; Ör. alapján- mentes: 89; BPJ**+FHT**: 521	RSZS: 226 ebből eü. ok: 44; 57 év feletti: 95; Ör. alapján- mentes: 87; FHT**: 608	FHT: 680

* 2009. évtől használt rövidítések: RSZS: Rendszeres szociális segély, RÁT: Rendelkezésre állási támogatás, Továbbfoly.: továbbfolyósítás, eü. ok: egészségkárosodási ok!

** 2011. évben használt rövidítés: FHT: foglalkoztatást helyettesítő támogatás, mely a BPJ-t váltotta fel (2011.09.01-én) BPJ: Bérpótló juttatás, mely a RÁT-ot váltotta fel (2011.01.01-én)

(Forrás: önkormányzati adatok)

1.2.1. Együttműködési kötelezettség

A nem foglalkoztatott rendszeres szociális segélyezettek a pénzbeli támogatás mellett mentálisan is kapnak segítséget az erről szóló önkormányzati rendelet szabályai szerint. Az a cél, hogy a munka világából történő kiesés mind rövidebb időre történjék és a kapcsolat ne szakadjon meg végérvényesen. Eszközként szolgál a segélyezettek együttműködési kötelezettsége, amely a kistérségi családsegítő szolgálat családgondozójával áll fenn. Az együttműködés elmaradása szankciót von maga után. Az együttműködés során mentális gondozás keretében mód nyílik különböző devianciák kialakulásának megelőzésére, a meglévők kezelésére, az önértékelési zavarok kialakulásának megelőzésére, pályaaorientáció és önmenedzselési képességek kifejlesztésére. További eszköz a közfoglalkoztatás.

1.2.2. Közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatásban való részvétel tulajdonképpen az együttműködési készség egyik kifejezési formája. A munka tárgya mindazon feladat, amely jogszabály szerint közfeladatnak minősül. 2011. január 1-től közmunka pályázaton való eredményes

résztétel útján jut az önkormányzat forráshoz a közfoglalkoztatás finanszírozására. A közfoglalkoztatásban résztvevők a közfoglalkoztatási jogviszony alanyai és közfoglalkoztatási bérben részesülnek. Az FHT-ban részesülő személyeknek az Szt. szerint évente legalább 30 nap foglalkoztatási aktivitást kell teljesíteni, amelyet a támogatás évenkénti felülvizsgálata alkalmával igazolni kell 2012. január 1-től. Amennyiben 30 nap munkaviszonyt nem sikerül teljesíteni, az helyettesíthető 30 nap közérdekű önkéntes tevékenységgel is. Az FHT-ban részesülő ügyfelek számára fontos a megfelelő tájékoztatás ezen új követelményről, a közérdekű önkéntes tevékenység feltételeiről és ismérveiről, az ilyen munkát szervező regisztrált foglalkoztatókról.

Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

	Közfoglalkoztatásban résztvevő személyek száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest
2010	682	3,3%
2011	659	3,2%
2012	561	2,7%

(Forrás: önkormányzat adatai)

II. Pénzben és természetben is nyújtható szociális ellátások

II/1.) Lakásfenntartási támogatás

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászorult személyeknek, családoknak az általuk lakott lakás vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. Általános változata a normatív lakásfenntartási támogatás, melynek szabályai szerint kerül kiszámításra az adósságkezelési szolgáltatás keretében nyújtott lakásfenntartási támogatás is. Az alábbi táblázat ez utóbbit is tartalmazza. Az Szt. módosítása alapján 2011. szeptember 1-jétől megváltozott a normatív lakásfenntartási támogatás jogosultsági feltétele, valamint számítási módja. A kedvező változás még abban az évben szélesebb körű hozzáférést tett lehetővé a lakosok számára, amely átmenetileg új igénylők megjelenését eredményezte. Majd a 2012. évi időszakos csökkenés után 2013. évben újabb emelkedésre számítunk. A lakásfenntartási támogatás 90 %-a a központi költségvetésből visszaigényelhető, ezért a táblázatban a 2013. évi tervezett felhasználás csak a 10 %-os önerőt tartalmazza.

Megnevezés	2008. tény	2009. tény	2010. tény	2011. tény	2012. tény	2013. terv
Lakásfenntartási támogatásra fordított összeg (ezer Ft)	41.449	39.663	51391	53.542	48.419	8.000
A támogatás évi összege családonként ill. személyenként (Ft)	55.600	53.000	57.200	43.600	44.000	62.000
Támogatásban részesített családok, ill. személyek száma (fő)	745	867	899	1.228	1.105	1.300

(Forrás: önkormányzati adatok)

II/2.) Átmeneti segély (valamint személyszállítási díjtámogatás)

A polgármester a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére átmeneti segélyt nyújt. Elsősorban azokat a személyeket indokolt átmeneti segélyben részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások – különösen betegség, elemi kár - miatt anyagi segítségre szorulnak.

Átmeneti segély címen (természetbeni ellátásként) személyszállítási díjtámogatást kapnak az arra rászoruló önkormányzati rendelet szerint.

Megnevezés	2008. tény	2009. tény	2010. tény	2011. tény	2012. tény	2013. tervek
Átmeneti segélyezésre fordított összeg (ezer Ft)	11.054	17.043	22.583	15.324	15.481	21.500
A támogatási esetek száma (fő)	1.400	2.100	2.754	2.347	2.382	3.300
A támogatás egyszeri összege átlagban (Ft)	7.900	8.100	8.200	6.500	6.500	6.500

(Forrás: önkormányzati adatok)

II/3.) Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

A gyermeket a polgármester rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíti, ha a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

Megnevezés		2008. tény	2009. tény	2010. tény	2011. tény	2012. tény	2013. terv
Támogatás éves összes összege (ezer Ft)	RGYT	2.391	3.204	3.526	3.028	2.990	4.000
	Buszk. tám.	1.306	1.414	1.543	689	0	
	Étk. kedv.	1.029	1.034	938	265	0	
Támogatásban részesültek száma (fő)	RGYT	255	410	443	392	398	450
	Buszk. tám.	157	179	172	108	0	
	Étk. kedv.	212	195	203	102	0	
Támogatás egyszeri összege (Ft/eset)	RGYT	9.400	8.000	8.000	8.800	7.500	8.900
	Buszk. tám.	830	790	900	1.270	0	
	Étk. kedv.	580	530	480	520	0	

(Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás rövidítése: RGYT. - A táblázat a 2011. évben megszüntetett buszközlekedési támogatást és helyi étkezési kedvezményt is tartalmazza. Forrás: önkormányzati adatok)

II/4.) Temetési segély

A polgármester önkormányzati jogkörben temetési segélyt nyújthat annak, aki a meghalt személy eltemettetéséről gondoskodott annak ellenére, hogy arra nem volt köteles, vagy tartására köteles hozzátartozó volt ugyan, de a temetési költségek viselése a saját, illetve családja létfenntartását veszélyezteti. 2008. január 1-jétől a temetési segély összege önkormányzati rendelet szerint legkevesebb 15.000 Ft. Ettől kivételes esetben lehet eltérni, magasabb összegű segély folyósítására köztemetés elkerülése céljából kerülhet sor.

Megnevezés	2008. tény	2009. tény	2010. tény	2011. tény	2012. tény	2013. terv
Temetési segélyre fordított összeg (ezer Ft)	1.320	1.455	1.485	1.095	900	2.250
Segélyben részesítettek száma (fő)	88	97	98	73	60	150

(Forrás: önkormányzati adatok)

III. Természetben nyújtott szociális ellátások

III/1.) Köztemetés

A polgármester önkormányzati hatáskörben gondoskodik annak az Orosházán elhunyt személynek a közkölségen történő eltemettetéséről, akinek nincs, vagy nem lelhető fel az eltemettetésre köteles hozzátartozója, vagy az erről nem gondoskodik. A tervezésnél számításba vételre került a temetési szolgáltatás áremelkedése is.

<i>Megnevezés</i>	2008. tény	2009. tény	2010. tény	2011. tény	2012. tény	2013. terv
Köztemetésre fordított összeg (ezer Ft, önkorm. adatai)	2.991	2.954	4.042	4.241	2.887	4.500
Köztemetések száma	33	27	36	35	28	36

(Forrás: önkormányzati adatok)

III/2.) Adósságkezelési szolgáltatás

A szociálisan hátrányos helyzetben lévők adósságterhének enyhítése és lakhatási körülményeinek javítása céljából nyújtott szolgáltatás, melynek összegszerűséggel jellemezhető része az adósságcsökkentési támogatás. A szolgáltatás további részei az adósságkezelési tanácsadás (annak költségeivel itt nem kell számolni) és a lakásfenntartási támogatás, amely a II/1. szám alatt már feltüntetésre került. Az adósságkezelési tanácsadást végző családgondozó a kistérségi Családsegítő Szolgálat munkatársa.

A támogatás 90 %-a visszaigényelhető a központi költségvetésből, a 2013. évre tervezett felhasználás a 10 %-ot tartalmazza.

<i>Megnevezés</i>	2008. tény	2009. tény	2010. tény	2011. tény	2012. tény	2013. terv
Adósságkezelési szolgáltatásra fordított összeg (ezer Ft)	761	703	2.841	3.676	509	1.000
Adósságkezelésben részesülők száma (fő)	25	20	21	27	5	70
Adósságkezelés egy személyre jutó összege (Ft)	30.440	35.200	135.300	136.100	102.000	142.000

(Forrás: önkormányzati adatok)

IV.

Szociális igazgatási tevékenység, fenntartói feladatok

A szociális igazgatási tevékenység és a szociális ágazati szakmai fenntartói feladatok végrehajtója a Polgármesteri Hivatal igazgatási Iroda Népjóléti, Szociális Csoportja.

Létszáma 6 fő: 1 fő csoportvezető, 5 fő ügyintéző.

A csoport munkáját közfoglalkoztatott munkatársak segítik a lakókörnyezet rendezettségének vizsgálatában és egyéb környezettanulmányok elkészítésében.

Szakképzettség: egy fő államigazgatási felsőfokú végzettségű, kettő fő pedagógiai felsőfokú végzettségű, három fő középfokú végzettségű.

A szociális igazgatási tevékenység mutatói

Megnevezés	2009	2010	2011	2012
Alapszámon iktatott ügyiratok száma	13.675	12.803	10.853	9.625
Alszámon iktatott ügyiratok száma	26.548	29.547	31.170	29.598
Ügyiratok száma összesen	40.223	42.350	42.023	39.223
Elsőfokú határozatok száma összesen	15.912	17.159	10.853	11.710

A hatósági munka tartalma az előző fejezet alapján ismert: a *felnőttek és gyermekek számára pénzbeli és természetbeni ellátások nyújtása* rászorultság esetén. Továbbá a nem foglalkoztatott rendszeres szociális segélyezettek, a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők és a lakásfenntartási támogatásban részesülők lakókörnyezete rendezettségének vizsgálata, mint a segélyezés egyik feltétele.

A felülvizsgálati időszak alatt a szociális igazgatás területén a járási hivatalok létrehozása 2013. január 1-től a hatáskörökben hozott változást (időskorúak járadéka, ápolási díj, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság megállapítása, alanyi és normatív közgyógyellátás járási hatáskörbe került), amely a személyi állományt is érintette. Változatlanul cél és követelmény a közigazgatási tevékenység minőségi színvonalának folyamatos jobbítása, de legalább megőrzése, amelyet a munkaszervezés eszközeivel, az ellátási területek optimalizálásával kell megvalósítani.

Fenntartói feladatok körében:

- az Egységes Szociális Központ törvényességi ellenőrzése, a szakmai munka eredményességének vizsgálata, a Képviselő-testület részére az ellenőrzésről szóló beszámolók készítése évenkénti rendszerességgel
- az Egységes Szociális Központ működésével kapcsolatos testületi előterjesztések elkészítése

- az intézményi térítési díjakkal kapcsolatos méltányossági kérelmek pénzügyi bizottsági előterjesztése
- az intézményvezetői döntésekkel szembeni jogorvoslati kérelmek döntés-előkészítése
- a szociális szolgáltatások fejlesztésére irányuló önkormányzati pályázatok elkészítésében való részvétel szükség szerint
- a szakmai programok áttekintése aláírás előtt.

A csoportnál jelentkeznek az alábbi feladatok: a szociális szolgáltatástervezési koncepció és felülvizsgálata, idősügyi koncepció és felülvizsgálata, a szociális ágazatot érintő önkormányzati rendeletek tervezetei, a segélyezés finanszírozási alapját és kereteit szolgáló programköltségvetés.

V.

Szociális szolgáltatások

1. Az ellátási kötelezettség teljesítése

A Szt. 86. § (1)-(2) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatások területén az ellátási kötelezettségről:

„(1) A települési önkormányzat köteles biztosítani

a)

b) étkeztetést,

c) házi segítségnyújtást,

d) állandó lakosainak számától függően a (2) bekezdés szerinti szociális szolgáltatásokat,

e) az a)-d) pontban nem említett szociális szolgáltatásokhoz – különös tekintettel a családsegítéshez – való hozzáférést.

(2) Az a települési önkormányzat, amelyiknek területén

a) kétezer főnél több állandó lakos él, családsegítést,

b) háromezer főnél több állandó lakos él, az a) pont szerinti alapszolgáltatást és idősök nappali ellátását,

c) tízezer főnél több állandó lakos él, az a)-b) pont szerinti alapszolgáltatásokat és a b) pontban nem említett nappali ellátást,

d) harmincezer főnél több állandó lakos él, az a)-c) pont szerinti szociális szolgáltatásokat és átmeneti elhelyezést nyújtó ellátást köteles biztosítani.”

Az idézett joghely alapján Orosháza Város Önkormányzatának az alábbi személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatások megszervezése és biztosítása a feladata:

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- családsegítés,
- nappali ellátás: idősök, fogyatékkal élők, szenvedélybetegek, pszichiátriai betegek, hajléktalanok célcsoportjai számára.

Csak a harmincezer fő feletti településen kötelezőek az átmeneti ellátások. Orosházán ezek közül még a harmincezernél magasabb lakosságszám idején kiépítést nyert és jelenleg is működő átmeneti elhelyezést nyújtó ellátások: időskorúak gondozóháza, éjjeli menedékhely, hajléktalan személyek átmeneti szállása.

Ugyancsak ellátási kötelezettséget meghaladó, de több évtizede hagyományos a tartós bentlakásos ápolást, gondozást nyújtó idős otthoni ellátás.

Az alapellátások rendszerét, mint alternatívák színesítik: a tanyagondnoki szolgáltatás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, alacsony küszöbű ellátás a szenvedélybetegségek megelőzésére.

Az ellátási kötelezettség teljesítéséhez Orosházán *hiányoznak: a szenvedélybetegek és a pszichiátriai betegek nappali ellátása.*

Az igények kielégítetlensége miatt még nem érkezett panasz, mert a meglévő nappali ellátást nyújtó részintézmények ellátott célcsoportjai között a többiek zavarása nélkül mindeddig megfért az a néhány ellátásra is igényt tartó személy, aki pszichiátriai vagy szenvedélybeteg. A jelenlegi rendszer azonban nem teszi lehetővé, hogy az ilyen betegséggel rendelkező személyeket magasabb számban és a betegségük speciális igényeihez igazodó minőségű szakmai munkával részesítsék nappali ellátásban. Szakmai vélemények alapján a fejlesztés időszerű.

Fenntartók szerint is sokszínűség mutatkozik a szociális ellátásban:

- az Önkormányzat működteti a kötelező alapszolgáltatásokat és a vállalt átmeneti és tartós bentlakásos ellátásokat az Egységes Szociális Központ útján,
- egyházi fenntartásban is működik étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősök nappali ellátása;
- az Orosházi Kistérség Többcélú Társulása működteti a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, a családsegítő szolgálatot;
- civil szervezet működteti az alacsony küszöbű ellátást, a közösségi ellátást.

A koncepció az Egységes Szociális Központot részletesebben mutatja be, mivel elsősorban ez a szervezet az önkormányzat szociális ellátási kötelezettségének teljesítője. A koncepció jelen felülvizsgálata által áttekintett időszakban, főleg 2010. évben az integrált szervezet a személyi és dologi feltételei, valamint struktúrája tekintetében átszervezésre került a hatékonyabb és gazdaságosabb működtetés érdekében. Az átszervezés eredménye ismert a fenntartó által a szervezeti és működési szabályzatból és az évenkénti beszámolókból. A szervezeti felépítést és az alaptevékenységeket az Alapító Okirat tartalmazza.

2. Az Egységes Szociális Központ (ESZK) Alapító Okirata

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 8. § (4)-(5) bekezdése, az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII.31.) Korm. rendelet 5. §-a, a szakfeladatrendről és az államháztartási szakágazati rendről szóló 56/2011. (XII. 31.) NGM rendelet 1. § (2)-(4) bekezdése alapján az alábbi (egységes szerkezetbe foglalt) alapító okiratot adja ki: [1]

OROSHÁZA VÁROS ÖNKORMÁNYZAT

EGYSÉGES SZOCIÁLIS KÖZPONT[2]

ALAPÍTÓ OKIRATA

I. Általános rendelkezések

- 1.[3] Költségvetési szerv/intézmény neve:** Orosháza Város Önkormányzat
Egységes Szociális Központ
- 2.[4] Rövid neve:** OVÖ ESZK
- 3. PIR szám/OM azonosító:** 346470
- 3/A. [5]** Orosháza Város Önkormányzat Egységes Szociális Központ Kisharang Bölcsőde (a továbbiakban: Kisharang Bölcsőde) OM azonosítója: 200562
- 4. Székhelye:** Orosháza, Teréz u. 14.
- 5.[6], [7] Működési, illetékességi területe(i):**
 - idősek otthona; időskorúak gondozóháza; értelmi fogyatékosok nappali ellátása; bölcsőde vonatkozásában Békés megye közigazgatási területe,
 - idősek klubja; házi segítségnyújtás; tanyagondnoki szolgálat; étkeztetés; hajléktalanok éjjeli menedékhelye, átmeneti szállása, nappali melegedője tekintetében Orosháza közigazgatási területe.
- 6. Alapító neve:** Orosháza Város Önkormányzata
Alapító címe: 5900 Orosháza, Szabadság tér 4-6.
- 7. Irányító szerve:** Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete
Irányító szerv címe: 5900 Orosháza, Szabadság tér 4-6.
- 8. Fenntartó, és felügyeleti szerv neve::** Orosháza Város Önkormányzata
címe: 5900 Orosháza, Szabadság tér 4-6.
- 9. A költségvetési szerv típusa az alapító szerint:**
helyi önkormányzati költségvetési szerv [8]
- 10. Költségvetési szerv jogállása:**
helyi önkormányzat által fenntartott önálló jogi személy.

[9]11. [10 A foglalkoztatottakra vonatkozó foglalkoztatási jogviszonyok megjelölése: közalkalmazotti jogviszony a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. tv. szerint. Egyes munkavállaló foglalkoztatottak jogviszonyára nézve a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény.

12. Vagyon feletti rendelkezés joga: megilleti a tevékenységei ellátását szolgáló vagyon szabad kapacitásának hasznosítási joga, az ingatlanok elidegenítése és megterhelése kivételével.

13. Gazdálkodási jogköre: előirányzatai felett teljes jogkörrel rendelkező, önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv, alaptevékenységét önállóan látja el.

14.[11] Vezetőjének kinevezési, megbízási, választási rendje: a költségvetési szerv vezetőjét a Képviselő-testület bízza meg pályázat útján, öt éves határozott időre.

15. Képviselőre jogosult: intézményvezető

16. Számlaszáma: 11733041-15346470

17. Adószám: 15346470-2-04

II. Egyéb rendelkezések

18.[12] Telephelye(i): Orosháza, Teréz u. 14., Orosháza, Táncsics u. 8/1., Orosháza, Kettőssánc tér 10., Orosháza, Iglói u. 7., Orosháza, Lórántffy u. 35., Orosháza, Székács József u. 3., Orosháza, Kiss Ernő u. 19., Orosháza, Szabó Dezső u. 1., Orosháza, Október 6. u. 39., Orosháza, Zöldfa utca 8-10.

19.[13] Tag/részintézménye(i): nincs

19/A. [14], [15] Feladatellátási helyei:

- Platán Idősek Otthona	Orosháza, Teréz u. 14.
- Ezüst Fenyő Idősek Otthona	Orosháza, Táncsics u. 8/1.
- Arany Évek Gondozóház	Orosháza, Kettőssánc tér 10.
- Öreg Tölgy Klub	Orosháza, Iglói u. 7.
- Reménység Klub	Orosháza, Lórántffy u. 35.
- Gyöngyvirág Klub	Orosháza, Székács József u. 3.
- Ószirozsa Klub	Orosháza, Kiss Ernő u. 19.

- Hajléktalanok Nappali Melegedője	Orosháza, Szabó Dezső u. 1.
- Hajléktalanok Éjjeli Menedékhelye	Orosháza, Szabó Dezső u. 1.
- Hajléktalanok Átmeneti Szállása	Orosháza, Szabó Dezső u. 1.
- Vadvirág Esély Klub	Orosháza, Október 6. u. 39.
- Kisharang Bölcsőde	Orosháza, Zöldfa utca 8-10.
- Tanyagondnoki Szolgálat	Orosháza, Iglói u. 7.

20. Tagozata: nincs

21. Típusa: személyes szociális gondoskodást nyújtó szervezet

21/A.[16], [17] A Kisharang Bölcsőde gyermekek napközbeni ellátását biztosító, jogi személyiséggel nem rendelkező, teljes szakmai önállósággal működő szervezeti egység.

Feladata:

- a.) három éven aluli gyermekek napközbeni ellátása, gondozása, valamint testi-, szellemi fejlődését elősegítő nevelése,
- b.) a harmadik életévét betöltött, de testi- vagy szellemi fejlettségi szintje alapján óvodai nevelésre még nem érett gyermekek gondozása, a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig.

22. Felvehető maximális gyerek/tanuló létszám: nincs

23.[18], [19] Férőhelyek száma:

- Platán Idősek Otthona	Orosháza, Teréz u. 14.	150 férőhely [20]
- Ezüst Fenyő Idősek Otthona	Orosháza, Táncsics u. 8/1.	74 férőhely [21]
- Arany Évek Gondozóház	Orosháza, Kettőssánc tér 10.	17 férőhely
- Öreg Tölgy Klub	Orosháza, Iglói u. 7.	30 férőhely
- Tanyagondnoki Szolgálat	Orosháza, Iglói u. 7.	2 körzet
- Reménység Klub	Orosháza, Lórántffy u. 35.	30 férőhely
- Gyöngyvirág Klub	Orosháza, Székács József u. 3. [22]	30 férőhely
- Ószirozsa Klub	Orosháza, Kiss Ernő u. 19.	25 férőhely

- Hajléktalanok Nappali Melegedője	Orosháza, Szabó Dezső u. 1.	36 férőhely
- Hajléktalanok Éjjeli Menedékhelye	Orosháza, Szabó Dezső u. 1.	26 férőhely
- Hajléktalanok Átmeneti Szállása	Orosháza, Szabó Dezső u. 1.	14 férőhely
- Vadvirág Esély Klub	Orosháza, Október 6. u. 39.	35 férőhely
- Kisharang Bölcsőde	Orosháza, Zöldfa utca 8-10.	76 férőhely

24. Évfolyamok száma: nincs

25. Jogszabályban meghatározott közfeladatai:

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény szerinti szociális szolgáltatások nyújtása.

A gyermekek védelméről és a gyámmügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény szerinti bölcsődei ellátás biztosítása.

26. [23] Tevékenységei:

26.1.[24], [25] Alaptevékenységek:

Szakágazat száma: 873000 Idősek, fogyatékosok bentlakásos ellátása

Szakfeladat szám és megnevezés:

692000 Számviteli, könyvvizsgálói, adószakértői tevékenység

811000 Építményüzemeltetés

873011 Időskorúak tartós bentlakásos szociális ellátása

873012 Időskorúak átmeneti ellátása

873013 Demens betegek bentlakásos ellátása

879033 Hajléktalanok ellátása átmeneti szálláson

879034 Hajléktalanok ellátása éjjeli menedékhelyen

881011 Idősek nappali ellátása

881012 Demens betegek nappali ellátása

881013 Fogyatékossgal élők nappali ellátása

889101 Bölcsődei ellátás

889913 Nappali melegedő

- 889921 Szociális étkeztetés
- 889922 Házi segítségnyújtás
- 889928 Falugondnoki, tanyagondnoki szolgáltatás
- 890431 Szociális foglalkoztatás munka-rehabilitáció keretében

26.2. Vállalkozási tevékenysége és annak mértéke:

Vállalkozási tevékenysége az intézmény kiadási előirányzatának évi 5 %-os mértékét nem haladhatja meg.

27. Feladatellátást szolgáló vagyon: az épület és berendezései, használati eszközei.

28.[26] Helyrajzi szám: 801; 2265; 2361; 2962/4; 3625/1; 3902; 7392/2; 7400; 8827; 9390.

Orosháza, 2013. április 19.

Dr. Dancsó József
polgármester

Záradék:

Az Orosháza Város Önkormányzat Egységes Szociális Központ jelen **2013. május 01.** napjától hatályos egységes szerkezetbe foglalt alapító okiratának kiadására Orosháza Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 202/2009. (V.8.) Kt. számú határozata, valamint az alapító okiratot módosító 345/2009. (IX.25.) Kt. számú, 30/2010. (III.12.) Kt. számú, 349/2010. (XII.15.) Kt. számú, 4/2011. (II.04.) Kt. számú, 79/2011. (IV.15.) Kt. számú, 8/2012. (II.3.) Kt. számú, 97/2012. (IV.20.) Kt. számú és 124/2013. (IV.19.) Kt. számú határozata alapján került sor.

[1] A bevezető részt módosította Orosháza Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 8/2012. (II. 3.) Kt. sz. határozata.

[2] Módosította Orosháza Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 349/2010. (XII.15.) Kt. sz. határozata.

[3] Módosította Orosháza Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 349/2010. (XII.15.) Kt. sz. határozata.

[4] Módosította Orosháza Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 4/2011. (II.04.) Kt. sz. határozata.

[5] Módosította Orosháza Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 124/2013. (IV.19.) Kt. sz. határozata.

- [6] Módosította Orosháza Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 8/2012. (II. 3.) Kt. sz. határozata.
- [7] Módosította Orosháza Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 124/2013. (IV.19.) Kt. sz. határozata.
- [8] A 9. pontban szereplő, a Költségvetési szervek jogállásáról szóló 2008. évi CV. tv. 15-16. §-a szerinti típusba sorolás az egyes gazdasági és pénzügyi tárgyú törvények megalkotásáról, illetve módosításáról szóló 2010. évi XC. törvény 135. § (9) bekezdése alapján 2010. augusztus 15. napján hatályát veszítette, törölte Orosháza Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 349/2010. (XII.15.) Kt. sz. határozata.
- [9] A 10/A. pontot hatályon kívül helyezte Orosháza Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 30/2010. (III.12.) Kt. sz. határozata.
- [10] Módosította Orosháza Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 124/2013. (IV.19.) Kt. sz. határozata.
- [11] Módosította Orosháza Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 4/2011. (II.04.) Kt. sz. határozata.
- [12] Módosította Orosháza Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 8/2012. (II. 3.) Kt. sz. határozata.
- [13] Módosította Orosháza Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 30/2010. (III.12.) Kt. sz. határozata.
- [14] Módosította Orosháza Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 8/2012. (II. 3.) Kt. sz. határozata.
- [15] Módosította Orosháza Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 124/2013. (IV.19.) Kt. sz. határozata.
- [16] Módosította Orosháza Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 349/2010. (XII.15.) Kt. sz. határozata.
- [17] Módosította Orosháza Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 124/2013. (IV.19.) Kt. sz. határozata.
- [18] Módosította Orosháza Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 30/2010. (III.12.) Kt. sz. határozata.
- [19] Módosította Orosháza Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 124/2013. (IV.19.) Kt. sz. határozata.
- [20] Módosította Orosháza Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 97/2012. (IV.20.) Kt. sz. határozata.
- [21] Módosította Orosháza Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 349/2010. (XII.15.) Kt. sz. határozata.
- [22] Módosította Orosháza Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 345/2009. (IX.25.) Kt. sz. határozata.
- [23] Módosította Orosháza Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 349/2010. (XII. 15.) Kt. sz. határozata.

[24] Módosította Orosháza Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 8/2012. (II.3.) Kt. sz. határozata.

[25] Módosította Orosháza Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 124/2013. (IV.19.) Kt. sz. határozata.

[26] Módosította Orosháza Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 8/2012. (II.3.) Kt. sz. határozata.

3. Az egyes szociális alapellátások

3.1. Étkeztetés

E szolgáltatás keretében azoknak a szociálisan rászorult személyeknek a legalább napi egyszeri meleg étkeztetéséről kell gondoskodni, akik azt koruk, egészségi állapotuk vagy egyéb ok – fogyatékoság, szenvedélybetegség, hajléktalanság – miatt önmaguknak, illetve eltartottjaiknak tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. Az ESZK integrált szervezeti rendszerében a feladatellátás és annak szervezése az idősek klubjainál van.

Az étkeztetésben részesülők jelentős része idős koruk és korlátozott önellátási képességük miatt igényli a napi egyszeri meleg étel biztosítását. Az étkeztetés hétfőtől-vasárnapig, illetve igény szerinti rendszerességgel történik. Az étel elfogyasztható a klubokban, de gondozónők is kiszállítják kérésre gépkocsival, kerékpárral az ESZK főzőkonyhájáról.

Az étkeztetésben ellátottak száma Orosházán

Megnevezés	2010. dec. 31.	2011. dec. 31.	2012. dec. 31.
Helyben étkezők	101	95	83
Elvitellel étkezők	47	48	47
Kiszállítással étkezők	117	134	110
Összesen	265	277	240

(Forrás:ESZK)

Az ESZK e tevékenység végzésére határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkezik. A központi konyha 2012. év elején bővítve és korszerűsítve lett, amelynek következtében már nem kell külső szállítótól (Városi Kórház) venni az ételt. Az étkeztetés szervezését 1 fő szervező látja el.

Az ESZK mellett szociális étkeztetést nyújt a Győry Vilmos Evangélikus Szeretetszolgálat (Orosháza, Thék Endre u. 2.). Mutatói: 2010. évben 62 főnek, 2011. évben 72 főnek, 2012. évben 76 főnek szolgáltatott étkezést. 2012. végén jelent meg a Községi Misszió (Békéscsaba székhelyű) Orosházán szociális étkeztetéssel.

Az ESZK étkeztetési szolgáltatásának igénybe vétele csökkenő tendenciát mutat, melynek több oka van, de végső soron visszavezethető a versenyhelyzet jelenlétére. Évről évre egyre több szolgáltató is megjelent a városban, mint pl. a fenti egyházi fenntartású szolgáltató, továbbá több piaci szereplő - kifizető, az étel házhoz szállításával -, akiktől a *jövedelmi viszonyaik alapján nem rászorult személyek* az étkeztetést meg tudják vásárolni, ízlés szerint. Volt, aki azért váltott szolgáltatót 2012. februárban, mert már nem a Városi Kórháznál főzték az ételt.

3.2. Házi segítségnyújtás

A házi segítségnyújtás magában foglalja a bevásárlást, a háztartási munkák egy részét, pszichés és egészségügyi segítséget, valamint a hivatalos ügyek intézését. Ez az ellátás az önellátásra részben képes egyedülálló vagy családban élő idősök helyzetén tud javítani.

Az ESZK integrált szervezeti rendszerében a feladatellátás és annak szervezése az idősök klubjainál történik.

E tevékenységre a működési engedély határozatlan időre szól.

Az ellátást közalkalmazotti jogviszonyban álló 13 gondozó nyújtja.

A házi gondozók által ellátottak száma Orosházán

	2010. dec. 31.	2011. dec. 31.	2012. dec. 31.
Ellátottak (fő)	119	128	74

(Forrás: ESZK)

Az ESZK házi segítségnyújtást igénybe vevő ellátottjai közül a korábbi években sokan lemorzsolódtak. Ennek oka lehetett, hogy több szolgáltató megjelent a városban és az ellátást ingyen nyújtották. A klienskör újbóli felépítése érdekében 2010. évben az Önkormányzat ingyenessé tette a házi segítségnyújtást. A várakozásnak megfelelően emelkedett, majd újból csökkent a kliensek száma.

Az ESZK mellett házi segítségnyújtást végez a Győry Vilmos Evangélikus Szeretetszolgálat (Orosháza, Thék Endre u. 2.) is. 2010. évben 54 főnek, 2011. évben 62 főnek, 2012. évben 72 főnek nyújtottak ilyen szolgáltatást.

3.3. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás (Orosháza, Szabadság tér 4-6.)

A saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.

Elsősorban az egyedül élő és a kétszemélyes háztartásban élő 65 éven felüliek, valamint fogyatékos személyek veszik igénybe.

Az *Orosházi Kistérség Többcélú Társulása* által fenntartott, mai szervezeti felépítésében 2012. évben létrejött Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat a önálló szakmai egységeként biztosítja az ellátást. Ezen szolgáltatás székhelye Orosháza, Szabadság tér 4-6. A diszpécserközpontja Gádos, Fő utca 10 szám alatt működik. Kistérségi szinten 2011. decemberében fejlesztést hajtottak végre: a 265 db jelzőkészülék 305 db-ra kiegészült, melyből 52 db orosházi klienseknél lett kihelyezve.

Forrás hiányában a közeljövőben fejlesztést nem tudnak tervezni.

3.4. Családsegítés (Orosháza, Hajnal u. 1.)

Középpontjában a család, az egyén és a különböző közösségi csoportok állnak. Hozzájárul ezek jólétéhez, fejlődéséhez, a szociális környezetükhöz való alkalmazkodáshoz.

Speciális szolgáltatást nyújt a tartós munkanélküliek, az adósságtérhekkel küzdők, a fogyatékosok, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémákkal küzdők és családjuk részére, elősegítik a hajléktalanok ellátáshoz jutását. Tájékoztatást ad a szociális, a családtámogatási és társadalombiztosítási ellátások formáiról és a hozzájutás módjairól. Komplex családgondozást végez: a család konfliktusos viszonyainak rendezését elősegítő, folyamatos kapcsolattartást tart fent. Az előző pontban említettek szerint 2012. évben az *Orosházi Kistérség Többcélú Társulásának fenntartásába került.*

2010. évben 1539 esetben jártak el az információ nyújtástól az adósságkezelési tanácsadásig, 2011. évben 1605 esetkezelésük volt.

(Mind ez, mind az előző ellátás részletesebb kifejtése az Szt. rendelkezése szerint a kistérségi szolgáltatástervezési koncepció része kell legyen.)

3.5. Tanyagondnoki szolgálat (Orosháza, Iglói u. 7.)

A külterületi lakott helyeken végzi az egyes alapellátási feladatokat. Cél: a települési hátrányok csökkentése, az életfeltételek javítása, a közszolgáltatásokhoz való hozzájutás segítése, a helyi társadalom közösséggé fejlesztése.

Az ellátottak önként keresik fel a szolgálatot, vagy jelzőrendszer által kerülnek kapcsolatba.

A külterületen élő lakosok főbb problémái:

- magány, személyes kapcsolatok hiánya,
- alacsony iskolázottság, szakképzetlenség
- munkanélküliség
- alacsony jövedelmek, megélhetési problémák
- elszigetelődés
- hiányos vagy gyér infrastrukturális ellátottság

A 2 db tanyagondnoki szolgálat által ellátott településrészek:

Kiscsákó, Monori ugarok, Bónumi tanyák, Gyökeresi tanyák, Alsótanyák, Felsőtanyák, Északi sor, Székácsföldek, Tomcsányi dűlő, Csorvási oldal, Hosszúsvári ugarok, Szikhát tanya, Tatársánc tanya, Községporta, Kakasszék tanya, Héthalmi tanya, Forgácsrészi tanya, Tót tanyák, Szénási oldal, Felsősós tanyák, Virágosdűlő, Alsósós tanyák, Kishegy, Külsőmonor, Belsőmonor, Külső hosszúsvár, Belső hosszúsvár, Orosházi puszta, Gyopárosi ugarok.

Az ellátási körzetek nagysága: I. körzet 418 lakos, II. körzet 342 lakos.

Ezek a területek összesen 141 fő volt az ellátottak száma 2010. évben, 170 fő 2011. évben, 169 fő 2012. évben (2008. évben 114 fő volt folyamatos gondozásban.)

Az utóbbi két év kiegyenlített adataiból arra lehet következtetni, hogy az igények egyelőre elérték a maximumot és kielégítést is nyertek.

A két tanyagondnoki szolgálat működési engedélye határozatlan idejű.

Az Öreg Tölgy Klubhoz csatolt telephelyen működnek. (Korábban a Családsegítő Szolgálatnál voltak, majd a Platán Idősek Otthonánál.) A dologi feltételeik javultak terepjáró gépkocsi vásárlása által.

3.6. Idősek nappali ellátása

Intézményes keretek között a saját otthonukban élő, szociális és mentális támogatásra szoruló idős korúak számára biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, étkezésre, egészségügyi ellátásra, társas kapcsolatokra, az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére.

Az ESZK Idősek nappali ellátásának mutatói Orosházán

Év	Engedélyezett férőhely szám	Ellátottak száma (fő)	Kihasználtság %
2010. dec. 31.	115	104	90
2011. dec. 31.	115	99	86
2012. dec. 31.	115	75	65

(Forrás: ESZK)

Orosházán 4 telephelyen működik idősek klubja:

- Öreg Tölgy Idősek Klubja: Oh. Iglói u. 7. - férőhely: 30 fő
- Reménység Idősek Klubja: Oh. Lórántffy u. 35. - férőhely: 30 fő
- Gyöngyvirág Idősek Klubja: Oh. Székács J. u. 3. - férőhely: 30 fő
- Őszirozsa Idősek Klubja: Oh. Kiss Ernő u. 19. - férőhely: 25 fő

Működési engedélyeik határozatlan idejűek, melyek jelenleg megújítás alatt állnak. A változás oka, hogy az ESZK az idősek nappali ellátását az egyes telephelyeken bővíteni kívánja demens személyek nappali ellátásával.

A nappali ellátás mutatói csökkenő részvételre utalnak az idősök klubéletében, ez azonban nem érdektelenséget vagy elzárkózást jelent. A város szervezett nyugdíjas közösségeiben, közösségi házaiban az aktív részvétel lehetősége alternatívát kínál a magány oldására, a társas kapcsolatok létesítésére. Sok idős ember él a civil szervezetek által kínált lehetőséggel. A klubok szakmai programjai változatos programkínálattal teszik vonzóvá a szolgáltatást és dolgoznak a teljes kihasználtság elérésén. Továbbá a klubok jobb kihasználásáért *az ellátottak körét hivatott bővíteni a demens személyek nappali ellátása*, melynek engedélyeztetése folyamatban van.

Az Szt. szerinti idősök nappali ellátása évek óta folyik az egyházi fenntartású Győry Vilmos Evangélikus Szeretetszolgálatnál is 30 férőhelyen, amelyek szinte folyamatosan 100 %-on kihasználtak.

3.7. Fogytékosok nappali ellátása - Vadvirág Esély Klub (Orosháza, Október 6. u. 39.)

A klub középsúlyos, értelmileg akadályozott 16. életévet betöltött, önkiszolgálásra részben képes kliensek számára biztosít lehetőséget napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére, étkezésre, meglévő képességeik szinten tartására, képességeik fejlesztésére.

Jelenleg az ellátottak átlagéletkora 30,2 év (többségük 31 és 45 év közötti).

A klub működési engedélye határozatlan idejű. Személyi és dologi feltételei biztosítottak, tárgyi feltételeit tekintve kiemelkedő. Dolgozói létszám: 6 fő szakképzett dolgozó. Férőhelyszám: 35 fő.

Ellátottjainak száma 2011. évben 32 fő, 2012. évben 34 fő.

A fentiek alapján az ellátottak életkorából következik, hogy a róluk gondoskodó szülők korosodó, egyre több betegséggel küszködő emberek. Évek óta kéri, hogy *az önkormányzat hozza létre a tartós bentlakást, ápolást és gondozást nyújtó lakóotthont a fogyatékosok számára*, hogyha már nem tudnak helytállni gyermekeik mellett, akkor biztonságos és speciális szükségleteiknek megfelelő körülmények között helyezhessék el őket. *A kérés megalapozottnak tekinthető.*

3.8. Szociális foglalkoztatás

A fogyatékosok nappali ellátása keretében szociális foglalkoztatás valósul meg munka-rehabilitációs foglalkoztatás formájában az egyéni gondozási, fejlesztési tervben foglaltak szerint, az ellátott meglévő képességeire építve, korának, fizikai és mentális állapotának megfelelően. A foglalkoztatás napi 6, heti 30 órában történik az egyénhez igazodóan, szakértői vélemény figyelembe vételével.

A munka ellenértéke a munka-rehabilitációs díj, amelynek havi összege nem lehet kevesebb a minimálbér 30 %-ánál. *Az ellátottak keresete – részbeni gondoskodás önmagukról - többek esetében szinte nélkülözhetetlen segítség családjuknak.*

2012. évtől a foglalkoztatás tárgyi feltételeiben fejlesztésre került sor, valamint a foglalkoztatottak létszáma 23 főről 26 főre bővült. Tevékenységük: konyhai kisegítő, kisegítő adminisztrátor, parkgondozó, mosodai kisegítő, kisegítő takarító, portaszolgálat. Működési engedély alapján a tevékenységi kör bővült az alábbiakkal: táskafélék, szíjzat gyártása; háztartás termék-előállítása, szolgáltatása saját fogyasztásra, valamint a foglalkoztatás helyszíne is bővült: a Vadvirág Esély Klubon kívül az ESZK telephelyein is végeznek munka-rehabilitációs tevékenységet az ellátottak.

A szociális foglalkoztatás alapjait központi jogszabály teremtette meg, a költségvetési törvény biztosítja a forrását, melyhez – és a működés lehetőségéhez – pályázati úton lehet hozzájutni. A nyertes befogadása határozott idejű.

A szociális foglalkoztatás kedvező tapasztalatai alapján - a jövőt tekintve – a foglalkoztatás fenntartására irányuló, a mindenkori lehetőségeket kihasználó álláspontot célszerű elfoglalni, de alkalmazkodni kell a központi jogszabályváltozásokból adódó kitettséghez.

3.9. Nappali melegedő (Orosháza, Szabó D. u. 1.)

A hajléktalanokat látja el, azokat a személyeket, akik életvitelszerűen közterületen vagy nem lakás céljára szolgáló helyiségekben töltik mindennapjaikat.

A nappali melegedő része annak a hajléktalan ellátó komplexumnak, amely TIOP pályázati forrásból megújult és kibővült, majd 2010. október 29.-én átadásra került. A nappali melegedő 8-16 óráig tart nyitva. Igénybe vétele ingyenes.

Lehetőséget nyújt közösségi együttlétre, pihenésre, tisztálkodásra, mosásra, főzésre, étel elfogyasztására. Pályázatból, adományból az utóbbi években sikerült hideg ételmezt is biztosítani naponta a rászorulóknak.

A pályázati lehetőségeket az intézmény maximálisan kihasználja a kliensek jobb ellátása érdekében. A pályázást a jövőben is célszerű folytatni!

Működési engedélye határozatlan idejű.

Férőhelyszám: 36 fő.

A melegebb hónapokban a nappali melegedő kihasználtsága csekély, a téli hónapokban viszont teljes (2012. december 31-én 41 fő).

4. Átmeneti ellátások

4.1. Éjjeli menedékhely (Orosháza, Szabó D. u. 1.)

Önellátásra és a közösségi együttélés szabályainak betartására képes hajléktalan személyek éjszakai pihenését biztosító szolgáltatás.

Férőhelyszám: 26 fő.

Az ellátást ingyenesen, délután 16 és reggel 8 óra között lehet igénybe venni. Krízishelyzetben matracok segítségével több igénylő is elhelyezhető ideiglenesen. Az igénybe vétel a téli időszakban jelentősen megnő.

2011. december 31-én 29 fő, 2012. december 31-én 24 fő vette igénybe az ellátást.

Működési engedélye határozatlan idejű.

4.2. Hajléktalanok átmeneti szállása (Orosháza, Szabó D. u. 1.)

Azoknak a hajléktalan személyeknek az elhelyezését biztosítja, akik életvitelszerű szálláshasználat és szociális munka segítségével képesek önellátásra.

A szolgáltatás napi 24 óra tartózkodást biztosít egy évig (esetenként + 1 évig). A szolgáltatásért mindenkor a képviselő-testület által meghatározott térítési díjat kell megfizetni. A lakhatás biztonsága és a higiénés szolgáltatások igénybe vétele lehetőséget nyújt arra, hogy a hajléktalan személy visszakerülhessen a munka világába, a társadalomba.

A dolgozók részéről komoly szociális munka folyik a kliensek körében, hogy segítsék őket visszakerülni és beilleszkedni a társadalomba. A cél a munkahely és a lakhatás.

Férőhelyszám 14 fő.

2012. december 31-én 10 fő élt az átmeneti szálláson.

A hajléktalanok ellátásában a dolgozói létszám 7 fő szakképzett dolgozó.

Működési engedélye határozatlan idejű.

4.3. Idősek átmeneti ellátása (Orosháza, Kettőssánc tér 10.) – Arany Évek Gondozóház

Az idősek gondozóháza ideiglenes jelleggel egy évi (esetenként + 1 évi) időtartamra biztosít bentlakásos ellátást azoknak az időskorúaknak, akikről időlegesen saját otthonukban nem tudnak gondoskodni.

Az ideiglenes tartózkodás leteltével, a gondozási szükséglet megállapítását követően az ellátottak túlnyomó többsége az idősek otthonába költözik át.

Férőhelyszám: 17 fő.

Folyamatosan 100-105% kihasználtsággal működik.

Ellátotti létszám (december 31.): 2010. évben 18 fő, 2011. évben 17 fő, 2012. évben 16 fő.

Működési engedélye határozatlan időtartamú.

Dolgozói létszám: 7 fő szakképzett dolgozó.

Az idősek gondozóháza évek óta nem tölti be azt a célt, amelyért létrehozták. Valójában a tartós bentlakásos elhelyezés elnyerésének szándéka vezeti a beköltözőket és nem is kívánnak visszatérni a saját otthonukba. Az átmeneti ellátás megállapodás szerinti egy – két év időtartama abban a bizonytalanságban telik el az ellátott számára, hogy vajon lesz-e helye az idősek otthonában, mire lejár a szerződése. Az ellátás átmeneti jellegén kívül egyebekben nem különbözik attól, amelyet az idős otthoni ellátás nyújt. Az ellátott szempontjából az a kíváncsabb megoldás, hogy már elsőre az idősek otthonába kerüljön felvételre.

A Gondozóház működtetése költséghatékonyság terén elmarad az idősek otthona mögött.

A fentiek alapján a Gondozóház további működtetése alapos megfontolást igényel. Személyi és dologi feltételeit célszerűbb más szociális ellátástípus érdekében hasznosítani.

5. Tartós bentlakást nyújtó ellátás

Az önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes személyek napi legalább háromszori étkezéséről, szükség szerint ruházattal, illetve textíliával való ellátásáról, mentális gondozásáról, meghatározott egészségügyi ellátásáról és lakhatásáról ápolást, gondozást nyújtó intézményben gondoskodnak.

Orosházán két idősek otthona működik az ESZK keretében.

Ezekben elsősorban az időskorúak, de gondozási szükségletük alapján a 18. életévet betöltött, betegség vagy fogyatékosság miatt önmagukról gondoskodni nem képes személyek is elláthatók.

Külön gondozási egységben kapnak állapotuknak megfelelő ellátást a demens személyek.

5.1. Ezüst Fenyő Idősek Otthona (Orosháza, Táncsics u. 8.)

Ez a telephely 2005. május óta teljes körű szolgáltatást nyújt elsősorban idős emberek számára.

Négy lakószinten 74 férőhelyen egy, két és kétszer két ágyas, fürdővel, vécével ellátott szobákban kapnak elhelyezést.

2005.05.01-i nyitása óta csaknem 100%-os kihasználtságú.

A bentlakók száma a felülvizsgálati időszakra visszatekintve: 2010. évben 74 fő, 2011. évben 73 fő, 2012. évben 73 fő.

Az ellátottak előregedése figyelemre méltó: 52 %-uk 80 év feletti, többségében nők.

Működési engedélye határozatlan idejű.

Dolgozói létszám: 20 fő szakképzett dolgozó teljes munkaidős,
3 fő szakképzett dolgozó részmunkaidős.

5.2. Platán Idősek Otthona (Orosháza, Teréz u. 14.)

Ez a telephely egyben az ESZK székhelye is, azaz itt végzik az egész integrált intézményre kiterjedő ügyintézkést és igazgatási tevékenységet. Az ellátottak számára két, három és négy ágyas szobákban, három szinten, szintenként a szükséges kiszolgáló és szociális helyiségekkel teljes körű ellátást nyújt. A férőhelyek száma 167 főről 150 főre lett lecsökkentve 2012. évben. Eredményeként a lakók elhelyezése kényelmesebbé vált és a határozatlan idejű működési engedély dologi és személyi feltételei is bekövetkeztek. (A Platán Idősek Otthona esetében cél volt a határozatlan idejű működési engedély megszerzése, mert 2012. december 31. nappal a határozott idejű működési engedély lejárt volna.

A koncepció 2011. évi felülvizsgálata során a végleges működési engedély feltételeinek megteremtése prioritásként került meghatározásra!

A folyamatosan 100%-os, illetve az feletti kihasználtsággal működik. Ellátotti létszáma 2010. évben 167 fő, 2011. évben 167 fő, 2012. évben 157 fő.

Dolgozói létszám: 38 fő szakképzett dolgozó teljes munkaidős,
10 fő részmunkaidős dolgozó (8 szakképzett, 2 érettségizett).

5.3. Szolgáltató Egység (Orosháza, Teréz u. 14.)

Az integrált intézményben a szolgáltatások háttértevékenységét – élelmezés, üzemeltetés, gazdálkodás - a Szolgáltató Egység látja el. Ide sorolható a központi iroda és a főzőkonyha (központi konyha, bölcsődei konyha).

A központi konyha kapacitásának jobb kihasználása érdekében 2012. évben belső átalakítás történt, melynek eredményeként a korábban külső szolgáltató (kórház) által biztosított kiszállítós étkeztetést az ESZK konyhájáról meg tudják oldani (2012.március 1. naptól).

6. A gyermekjóléti ellátások

Az Szt.-nek nem tárgya a gyermekellátás szabályozása, ebből következően a szociális szolgáltatástervezési koncepciónak sem kell, hogy része legyen. A legnagyobb orosházi szociális szolgáltató szervezet részeként viszont, a teljesség igényével itt is említést érdemel az ESZK integrációjában működő bölcsőde.

További érv az, hogy a családok életkörülményeinek alakulását, közérzetét, szociális helyzetét végső soron meghatározza, hogy tudnak-e lakóhelyükön olyan gyermekellátást igénybe venni, amelyek pl. elősegítik a munka világába történő visszatérést, képzésen való részvételt, idős hozzátartozó ápolását, stb. A komplex szemlélet alapján megközelítve viszont a gyermekellátás további formáit is érinteni kell, elsősorban az önkormányzat közreműködésével – kistérségi intézményfenntartó társulás tagjaként vagy ellátási szerződés révén - megvalósuló szolgáltatásokat, de a piaci szereplők sem elhanyagolhatóak.

6.1. Kisharang Bölcsőde (Orosháza, Zöldfa u. 8-10.)

2005. május 1.-jétől az ESZK-hez lett integrálva gazdaságossági megfontolásból, de a teljes szakmai önállóságát megőrizte.

Napos bölcsőde, mely nemrég még 60 férőhelyen, a 2012/13. évi felújítást követően már 76 férőhelyen biztosít 0-3 éves, esetenként 3 éven felüli gyermekek számára nappali ellátást. Célcsoportja elsősorban orosházi gyermekek, de fogadja a környező településekről munkába idejövő szülők gyermekeit is. A bölcsőde férőhelyeinek 25 %-án felvállalja a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátását.

Az alapfeladaton túl 2011. októbertől – főként a bölcsődei ellátásban nem részesülők számára - családtámogatási szolgáltatásokat nyújt, ezek: fejlesztő és egyéb játékkölcsönzés, időszakos gyermekfelügyelet, játszóház igénybe vétele, „sószoza” terápiás hatása.

Nyitvatartási ideje munkanapokon reggel 6 órától délután 17 óráig tart. 2012. évben kísérleti jelleggel nem tartottak nyári szünetet a nyári takarítás miatt, amely a szülők visszajelzése alapján sikeres kezdeményezésnek bizonyult.

Az ellátás és foglalkozás 7 csoportszobában történik, csoportlétszám 7-12 fő.

A hivatkozott, EU-s forrásból megvalósult felújítás és korszerűsítés eredménye a nagyobb férőhelyszám mellett a megújult csoportszobák, tágas közösségi tér, modern orvosi rendelő, korszerű iroda és informatikai rendszer, szociális helyiség, főző- és teakonyha, a családtámogatási szolgáltatások munkaszínterei; külön épületben a kiszolgáló helyiségek, mosoda, kukamosó; az egész épületre kiterjedő modern gépészeti technológia, hőszigetelés, fűtőkorszerűsítés, a nyílászárók cseréje. Megújultak a játékok és a fejlesztőeszközök, felfrissült az udvar és a zöldfelület.

Működési engedélye határozatlan időre szól.

Dolgozói létszáma 12 főről 14 főre emelkedett a férőhelyek bővülése miatt.

A bölcsőde igénybevételi adatai Orosházán

Év	Engedélyezett férőhelyek száma	Beíratott gyermekek száma
2010.	60	144
2011.	60	111
2012.	60	96

(Forrás:ESZK)

Az adatok csökkenő tendenciát mutatnak, amelyhez a bölcsőde elemzése szerint hozzájárul a csökkenő születésszám, a munkanélküliség és az a jogszabályi változás, hogy 2,5 éves kortól a gyermeket óvodába lehet íratni.

2012. év folyamán a bölcsőde 96 gyermek ellátását biztosította, akik közül 22 fő volt hátrányos helyzetű. A felsorolt három év legalacsonyabb beiratkozási adata ellenére is vannak, akik felvételre várnak: a bölcsőde nyilvántartása szerint 2013. évre 13 fő volt a várakozók száma. Feltehető, hogy a 2013. szeptember 1-től megújult formában működő bölcsőde megemelt férőhelyszámmal is megfelelő kihasználtsággal fog működni.

6.2. Gyermekjóléti szolgáltatás (Orosháza Hajnal u 1.)

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

2008. 01.01-től a kistérség valamennyi településén ezt a szolgáltatást az Orosházi Kistérség Többcélú Társulása Gyermekjóléti Központjának szakmai egysége végezte.

2012. évben szervezeti átalakulás ment végbe (ESZK-től a Családsegítő Szolgálat kistérséghez kerülése), és mára az Orosházi Kistérség Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat szakmai egysége látja el a feladatot.

Működési engedélye határozatlan idejű.

Az elmúlt két évben 5 szakképzett családgondozó közreműködésével valósult meg a feladatellátás. Tevékenységüket jogász, pszichológus és fejlesztőpedagógus segítette.

2010. évben a központ munkatársai 132 családban 298 gyermeket láttak el.

2011. évben 31 család részesült egyszeri esetkezelésben. A gondozott gyermekek közül 157 főt alapellátásban, 111 főt védelembe vétel mellett gondoztak. A prevenciós programokba 37 főt tudtak bevonni.

2012. évben 524 volt az egyszeri esetkezelések száma. A gondozott gyermekek közül 146 főt alapellátásban, 123 főt védelembe vétel mellett gondoztak. A prevenciós programokba 115 főt tudtak bevonni.

Az intézménynek minden évben kiemelkedő szerepe van a nyári gyermekétkeztetés megszervezésében és megvalósításában.

Az alapfeladaton túl négy speciális feladatot is ellát folyamatosan: utcai szociális munka a 18 év alatti személyek részére, kórházi szociális munka, készenléti szolgálat, kapcsolattartási ügyelet.

Az évente megrendezésre kerülő gyermekvédelmi konferencia, a képviselő-testületi beszámoló és a mindennapok tapasztalatai alapján a gyermekjóléti szolgáltatás feladatainak teljesítése Orosházán maradéktalan, a családok és az érintett hatóságok számára megnyugtató, mert kielégítetlen igényekről, hiányos teljesítésről vagy mulasztásról panasz nem érkezett. *A kistérség fenntartásában az intézmény jó helyen van, ilyen formában történő további működését csak támogatni lehet.*

6.3. Családok átmeneti otthona (Orosháza, Mikszáth K. u. 2.)

Az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában helyezhető el a gyermek és szülője, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől. A gyermekjóléti szolgálattal együttműködve közreműködik az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében. Az ellátás mellett jogi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget nyújt.

Orosházán fenntartója a *Magyar Ökumenikus Segélyszervezet*. Az önkormányzattal kötött ellátási szerződés alapján fogadják be és látják el az orosházi rászoruló családokat. A finanszírozásban való részvétel arányos a mindenkor orosházi ellátottak számával.

Jelenleg pályázat nyerteseként a fenntartó jelentős felújítást és korszerűsítést hajt végre az intézményben.

Működési engedélye határozatlan időre szól.

Férőhelyszám: 38 fő, illetve kilenc család.

2010. évben 6 orosházi család kapott itt elhelyezést: összesen 6 felnőtt és 11 gyermek.

2011. évben 120 főnek nyújtottak átmeneti segítséget, köztük volt két orosházi család is.

2012. évben 116 főnek nyújtottak átmeneti segítséget, köztük egy orosházi családnak.

Az igénybe vevő családok jelenleg napi 300 Ft térítési díjat fizetnek ellátottanként, mely összeg évek óta változatlan.

Az önkormányzatot a családok átmeneti elhelyezése vonatkozásában nem terheli törvényi ellátási kötelezettség (harmincezer lakosságszám feletti településeken kötelező). Ennek ellenére indokoltnak tartjuk és javasoljuk az ellátási szerződés további fenntartását a szolgáltatásra mindaddig, míg a családon belüli erőszak előfordulásával tényként kell számolni.

6.4. Családi napközik - Csibészske (Orosháza, Kiss Ernő u. 16.), Aprajafalva (Orosháza, Szabó Dezső u. 68/A), Lurkó-Kuckó (Orosháza, Szőlő krt. 34.)

A gyermekek napközbeni ellátását biztosító családi napközik *piaci szereplők: vállalkozók, gazdasági társaság* szervezésében és fenntartásában működnek. A legkisebbek ellátására nyújtanak alternatívát, a bölcsőde helyett vehető igénybe. A családi napközik a bölcsődénél jóval kisebb férőhelyszámmal rendelkeznek – egy-egy napközi 7 férőhelyes - a rájuk vonatkozó szabályok alapján, ezért egy-egy gyermekre nagyobb gondozói kapacitás jut, sajátos igényeiket jobban ki tudják elégíteni. A szolgáltatást családias, jól felszerelt, inger-gazdag környezetben végzik. Nyitva tartás tekintetében a szülők programjaihoz könnyebben, rugalmasabban tudnak igazodni. Van olyan szolgáltató, aki a gyermek intézménybe és haza szállításáról is gondoskodik.

A többletszolgáltatás a bölcsődéhez képest a térítési díjban is megjelenik, de a városban és a kistérségben jelen lévő ilyen irányú – „vásárlóerővel” is rendelkező – igényeket férőhelyszámaikkal ki is tudják elégíteni. Ezzel a szolgáltatási formával a város ellátása színesedik, teljesebbé válik.

VI.

Az önkormányzat és az Egységes Szociális Központ szintjén jelentkező szabályozási és ellátás-fejlesztési feladatok, elképzelések

1. Az Önkormányzat jogszabályalkotó tevékenységét érintő feladatok

1.1. A társadalmi, gazdasági környezet folyamatos változása érinti a szociálpolitikát, amelynek következménye a Szt. és más szociális központi jogszabályok gyakori módosítása. Mindez szükségessé teszi a helyi önkormányzat vonatkozó végrehajtási rendeleteinek is a felülvizsgálatát és módosítását.

Ez a feladat az alábbi tárgyakban alkotott önkormányzati rendeleteket érinti:

- a pénzübeli és természetbeni ellátásokról,
- a rendszeres szociális segélyre jogosult, egészségkárosodottnak nem minősülő személyek együttműködési kötelezettségéről,

- az adósságkezelési szolgáltatásról,
- a szociális szolgáltatásokról,
- a gyermekek ellátásáról,
- az egyes szociális ellátások feltételeként a lakókörnyezet rendezettségének biztosításáról.

A koncepció utóbbi felülvizsgálata óta a felsorolt rendeletek felülvizsgálatra és módosításra kerültek.

1.2. Az önkormányzat a helyi szükségletek és igények kielégítésére *saját forrásai terhére önként vállalta és fenntartja az időskorúak segítésére az átmeneti segélykeret terhére a szemszállítási díjtámogatást*. A jelenlegi tapasztalatok alapján ezt a juttatást igénylik a rászorultak, ezért biztosítása változatlan feltételekkel továbbra is indokolt.

1.3. A Szt. 46. §-a alapján az önkormányzat vállalta és fenntartja a *temetési segély* biztosítását. Folyamatosan figyelemmel kell kísérni a helyben szokásos legolcsóbb temetési szolgáltatás árának alakulását, és mindenkor ahhoz kell igazítani (10%) a temetési segély rendeletben szabályozott összegét.

1.4. A Szt. az alábbi pénzbeli és természetbeni ellátások esetében nyújt keretet ahhoz, hogy a törvényi feltételek alapján jogosult ellátottakon túl, *méltányossági* feltételek kidolgozása esetén az önkormányzat a segélyezettek körét bővítse:

- ápolási díj,
- közgyógyellátás.

Jelenleg városunkban az ápolási díj méltányosságból nem nyújtható.

Az előző felülvizsgálat óta a *méltányossági közgyógyellátás szabályozásra került* a pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokról szóló helyi rendeletben. A méltányosságból kiállított igazolványok után az egészségbiztosítási szervnek az önkormányzat saját forrásai terhére térítést fizet, amely a megállapított gyógyszerkeret éves összegének 30%-a. A méltányossági közgyógyellátás 2014. január 1-től az Szt. módosítása alapján a jegyzői hatáskörből önkormányzati hatáskörbe kerül át. Célszerű lesz a hatáskört a polgármesterre átruházni.

Amennyiben a helyi szociálpolitika alakítása során a méltányosságból juttatás az ápolási díjra is kiterjedne, és az többletforrás biztosításával az Önkormányzat költségvetésében megjelenhetne, a szabályozást elő kell készíteni.

1.5. Az Szt. módosítása alapján az eseti segélyeket – átmeneti, temetési segély, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, nálunk ide értendő még a szemszállítási díjtámogatás – egy fajta segély formájában kell összevonni és nyújtani 2014. január 1-től, amelynek neve *önkormányzati segély*.

1.6. Feladat várható a *szociális temetés* 2014. évben történő bevezetése kapcsán is.

A szabályozás körében felsorolt feladatokat értelemszerűen a mindenkori szükség szerint mutatkozó határidőben kell ütemezni és megoldani.

2. Az Önkormányzat intézményfenntartó tevékenységét érintő, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti intézmények szintjén jelentkező feladatok

2.1. Az Egységes Szociális Központ dologi feltételeinek minősége, működőképességének megőrzése érdekében szükséges feladatok

2.1.1. Platán Idősek Otthona (Orosháza, Teréz u. 14.)

- Az épület új és régi szárnya egyaránt beázik, ezért szükséges a cserépcsere.
- Az „A” épület elöregedett, málló vakolatát veszélyelhárítás miatt le kellett verni. Szükséges az újravakolása.
- Az „A” épület nyílászárói rosszul zárnak, korrodálnak, a hő szökik. Cseréjük indokolt energiatakarékossági okokból is.
- A főzőkonyha ablakai fémből készültek, a Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv előírása szerint fél évente festést igényelnek. Hosszú távon olcsóbb, korszerűbb a nyílászáró csere.

Ezen feladatok megoldásához a forrás biztosítás legcélszerűbb módja pályázati lehetőség kihasználása. Ezért az ilyen célú pályázatfigyelést folyamatosná kell tenni, és az adandó lehetőséggel élni kell. Optimális esetben nagy volumenű pályázat által megoldhatóvá válhat az idős otthoni ellátásban a kapacitásbővítés is.

2.1.2. Ezüst Fenyő Idősek Otthona (Orosháza, Táncsics u. 8.)

- Az első eszközbeszerzés keretébe nem fért bele, de az üzemeltetés bizonyítja, hogy szükséges egy darab Elektrolux-Wascator T2130 ipari hőlégszárító, vagy más, legalább ilyen hatásosságú és hatékonyságú eszköz.
- A kazán folyamatos működése akadozik, mert régi kazán került beépítésére a felújított épületben.

A hibák, hiányosságok megoldásához ugyancsak pályázati lehetőségeket kellene felkutatni és igénybe venni.

2.1.4. Öreg Tölgy Idősek Klubja (Orosháza, Iglói u. 7.)

- Szigetelő vakolás az előszoba és az iroda falán a salétromosodás, mállás megszüntetésére.

2.1.5. Gyöngyvirág Idősek Klubja (Orosháza, Székács J. u. 3.)

- Akadálymentesítés tökéletesítése, mert az utcáról kerekesszékekkel nehézkes a bejutás.
- Ebédlő megnagyobbítása.
- Nemenként elkülönített WC kialakítása. (jelenleg 30 főre egy WC van)
- Zárható tisztítószeres raktár kialakítása.

A kisebb munkák elvégzésének forrása intézményi megtakarítás lehet, de a költségesebbek csak pályázati forrásból valósulhatnak meg.

2.1.6. Őszirozsa Idősek Klubja (Orosháza, Kiss E. u. 19.)

- Az épület külső hőszigetelése megfontolandó, mivel ez az egyik leghidegebb részintézmény.

A kisebb munkák elvégzésének forrása intézményi megtakarítás lehet, de a költségesebbek csak pályázati forrásból valósulhatnak meg.

3. Az ellátási kötelezettség teljesítéséhez hiányzó feladatok

Az ellátási kötelezettség teljesítésének hiányosságai az alapellátások körében mutatkoznak, ezek:

- *Pszichiátriai betegek nappali intézménye*
- *Szenvedélybetegek nappali intézménye*

Ezek az ellátások meghatározóan a saját otthonukban élő, a 18. életévüket betöltött, fekvőbeteg- gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai, vagy szenvedélybetegek részére biztosítanak lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, étkezésre, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére.

A pszichiátriai betegek körében a depresszióval, a krónikus szorongásos problémákkal és egyéb pszichiátriai kórképekkel küzdő személyekkel kell számolni, akiknek állapota stabilizálódott az orvosi kezelés hatására, de segítségre van szükségük a társadalomba való beilleszkedéshez.

A szenvedélybetegek esetében a drog, alkohol, gyógyszer mértéktelen fogyasztása, a játékszenvedély stb. jellemzi a viselkedést.

Az ilyen betegségek előfordulása szórványos, nem tömeges.

Az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermejjóléti Központja és Családsegítő Szolgálatának család gondozói felkészültségük alapján képesek a pszichiátriai és szenvedélybetegek problémáit állapotuknak megfelelően kezelni, ezzel segítséget nyújtani.

Az idősek számára fenntartott négy klub is eddig nyitott volt arra, hogy az általános időskori problémával küzdő igénylők mellett a hozzájuk forduló néhány pszichiátriai vagy szenvedélybeteg részére is nyújtsák a nappali ellátást mindaddig, míg az együttélés szabályai betartásra kerülnek. Az idősek klubjainak nyitottságára jellemző, hogy szolgáltatást bővítenek a demens betegek befogadásával.

A családsegítés és az idősek nappali intézménye ugyan teljesen nem pótolja a hiányzó ellátásokat és az önkormányzat részéről az ellátási kötelezettség teljesítését, de a szociális ellátás nonprofit szereplői részéről is kap a célcsoport további segítséget, ha igényli.

A Szt. alapján 2003. óta szabályozott az alapellátások körében a *közösségi ellátás*, amely ezen rászoruló csoportoknak nyújt saját otthonukban segítséget. 2008. január 1.-től egy évig az Orosházi Kistérség Többcélú Társulása ellátási szerződés útján tette elérhetővé Orosházán is az ilyen szolgáltatást a *szenvedélybetegek részére*, részben pótolva a hiányzó nappali ellátást.

2011. év decemberében jelent meg az Orosházi Kistérségre kiterjedően a Független Egyesület (székhely: Gyula, K. Schriffert József u. 14.) által fenntartott *Független Egyesület Szívárvány Szenvedélybetegek Közösségi Ellátása Orosháza Városában és Kistérségében* határozott idejű, majd 2013. január 1-től Orosháza, Hajnal köz 1 sz. alatti székhelyű, határozatlan idejű működéssel.

Ugyancsak a szenvedélybetegek részére, de a megelőzésre helyezve a hangsúlyt, a *MI-ÉRTÜNK* Prevenációs és Segítő Egyesület fenntartja és működteti a *MI-ÉRTÜNK* Kontakt Pont telephelyét. Ez a szolgálat 2008. évben kezdett alacsonyküszöbű ellátást nyújtani a 14-40 éves korú célcsoport számára a szenvedélybetegségek kialakulásának megelőzésére Orosházán.

A szolgáltatás igénybevétele önkéntes, anonim és ingyenes.

Az önkormányzat ezt a tevékenységet elismeri és azzal támogatja, hogy részükre telephelyet biztosít az Orosháza, Október 6. u. 33-35. szám alatt.

Az ismertetett ellátások a hiányzó nappali ellátásokat részben tudják csak helyettesíteni, pótolni nem tudják. Elég csak arra gondolni, hogy a felsorolt szolgáltatások mögül hiányzik a pszichiátriai és a szenvedélybetegek specifikumait és igényeit figyelembe vevő intézményi, közösségi tér, amely ha biztosított, a ráfordított szociális munka a beteg és hozzátartozója számára más eredményre vezet.

A fentiek alapján a teljes körű és maximális eredményt célzó nappali ellátás biztosítása érdekében megfontolandó pályázati és/vagy saját forrás felhasználásával a pszichiátriai és szenvedélybetegek nappali ellátását megszervezni és működtetni az Egységes Szociális Központ keretén belül.

A konkrét döntés és a munkálatok megkezdése előtt:

Szükséges a létesítés helyének kijelölése, a tervdokumentációjának és költségvetésének elkészítése, a működtetés gazdaságosságának kiszámítása mind a létrehozandó új telephely/ek, mind az integrált intézményrendszer vonatkozásában. Fel kell mérni, hogy Orosházáról (esetleg a legközelebbi szomszédos településekről) összegyűjthető-e annyi komoly igénybe vételi szándékról előzetesen nyilatkozó célcsoporttag, akikre alapozható az új ellátások rentábilis működése.

4. Ellátási kötelezettséggel nem érintett tartós bentlakást nyújtó szakosított intézmények körének bővítése

Fogyatékosok lakóotthona

Olyan 8-12 fogyatékos személyt befogadó tartós bentlakásos intézmény, amely az ellátást igénybe vevők részére életkoruk, egészségi állapotuk és önellátásuk mértékének megfelelő ellátást biztosít.

A fogyatékosok nappali intézményének tagjai és szülei a jövőre nézve szükségesnek látják ezt az ellátást. Az Egységes Szociális Központ keretei között kialakítható és működtethető.

A forrást pályázat útján kellene megteremteni. Az Egységes Szociális Központ korábbi prognózisa szerint 2013-2014. évben már szükségessé válhat a működtetése, mint ahogyan ezt a koncepció 2011. évi felülvizsgálata tartalmazta. Pályázati kiírás hiányában nem volt mód ezzel bővebben foglalkozni és konkrét döntést hozni.

A probléma fontosságára tekintettel a fogyatékosok lakóotthonának létesítése, mint célkitűzés továbbra is fenntartandó. Mivel ellátási kötelezettség nem terheli az önkormányzatot és így prioritást nem élvez a létesítés, a saját erő előteremtésének erőfeszítése helyett változatlanul a pályázati forrás igénybe vételének van realitása, amennyiben erre lehetőség nyílik.

5. A feladatok összefoglalása

A Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció következő felülvizsgálatáig prioritást élvező feladatok:

- az integrált szociális intézményünk fenntartása és működőképességének megőrzése;
- az Arany Évek Gondozóház személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátáson belüli profilváltásában döntést hozni; a változtatás melletti döntés esetén az új szociális ellátástípus kialakítása; működési engedély megszerzése; ellátottak toborzása,
- a hiányzó nappali ellátások pótlása,
- a pályázatok folyamatos figyelemmel kísérése és a részvétel mérlegelése az elavult, hibás dologi feltételek javítása, vagy a hiányzók pótlása, illetve megteremtése érdekében,

A meglévő szolgáltatások bővítésének vagy új szociális szolgáltatás létrehozásának az előző rangsor teljesülése után vagy teljesülése mellett (pl. felújítást célzó pályázaton való részvételnek feltétele a kapacitásbővítés) van realitása.

VII.

Befejezés, egyéb információk

A Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció tartalmi követelményeit a Szt. 92. § (4) bekezdése határozta meg:

„(4) A koncepció tartalmazza különösen

- a) a lakosságszám alakulását, a korösszetételt, a szolgáltatások iránti igényeket,
- b) az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét, az ütemtervet a szolgáltatások biztosításáról,
- c) a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az esetleges együttműködés kereteit,

d) az egyes ellátotti csoportok (idősek, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek) sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátotti formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét.”

A koncepció további sorsa a Szt. 92. § (7) bekezdése szerint:

„(7) A szolgáltatástervezési koncepciót az önkormányzat az elfogadást megelőzően véleményezteti az intézményvezetőkkel és a nemzetiségi önkormányzat(ok)kal.

A koncepció végleges változatának elfogadása során a kialakított véleményeket az önkormányzat lehetőség szerint figyelembe veszi.”

A Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció felülvizsgálata során az egyes táblázatok, adatok mellett közölt forrásokon túl felhasználásra kerültek: Helyi Esélyegyenlőségi Program, az ESZK évenkénti képviselő-testületi beszámoló, az Orosházi Polgármesteri Hivatal Igazgatási Iroda ESZK-ellenőrzésekről szóló beszámoló, az ESZK telephelyeinek szakmai programjai, évenkénti képviselő-testületi beszámolók a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról.

Felhasznált jogszabályok:

- Magyarország Alaptörvénye
- A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény
- A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1997. évi XXXI. törvény
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
- A települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásáról szóló 2004. évi CVII. törvény
- A szociális szolgáltatók és intézmények működésének engedélyezéséről és ellenőrzéséről szóló 321/2009.(XII.29.) Korm. rendelet.
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000.(I.07.) SzCsM rendelet
- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998.(IV.30.) NM rendelet
- A gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatótevékenység engedélyezéséről, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi vállalkozói engedélyről szóló 259/2002. (XII. 18.) Korm. rendelet

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének alábbi rendeletei:

- A pénzügyi és természetbeni szociális ellátásokról szóló 16/2011. (IX.21.) önkormányzati rendelet egységes szerkezetben a módosító önkormányzati rendeletekkel
- Az adósságkezelési szolgáltatásról szóló 22/2011.(X.24.) önkormányzati rendelet egységes szerkezetben a módosító önkormányzati rendeletekkel

- A rendszeres szociális segélyre jogosult, egészségkárosodottnak nem minősülő személyek együttműködési kötelezettségéről szóló 23/2011. (X.24.) önkormányzati rendelet egységes szerkezetben a módosító önkormányzati rendelet
- A szociális szolgáltatásokról szóló 7/2011. (IV.21.) önkormányzati rendelet egységes szerkezetben a módosító önkormányzati rendeletekkel
- A gyermekek ellátásáról szóló 17/2011. (IX.21.) önkormányzati rendelet egységes szerkezetben a módosító önkormányzati rendeletekkel
- A bérpótló juttatás feltételeként a lakókörnyezet rendezettségének biztosításáról szóló 2/2012. (II.06.) önkormányzati rendelet
- A háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi alapellátásról szóló 1/2006. (II.10.) Ö.r. számú rendelet

A koncepció felülvizsgálatát segítette:

az Egységes Szociális Központ helyzetértékelésével, a szociális szolgáltatások fejlesztési és bővítési elképzeléseivel, adatszolgáltatással Vaszkán Erzsébet igazgató